

Finanšu izlūkošanas
dienests

2021.GADA PĀRSKATS

Saturs

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA DARBĪBA 2021.GADĀ kopsavilkums	4
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS.....	6
IZMAIŅAS NORMATĪVAJĀ REGULĒJUMĀ NILL/TF/PF NOVĒRŠANAS JOMĀ.....	8
SVARĪGĀKIE FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI 2021. GADĀ	9
SADARBĪBA AR PARTNERIESTĀDĒM ĀRVALSTĪS.....	18
STRATĒGISKĀ ANALĪZE (PĒTĪJUMI) UN ATTĪSTĪBA.....	22
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA ĪSTENOTĀS APMĀCĪBAS UN SEMINĀRI	27
DALĪBA STARPTAUTISKAJOS NOVĒRTĒJUMOS	30
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA SADARBĪBAS PLATFORMAS	34
INOVĀCIJAS UN TEHNOLOĢISKIE ATBALSTA RISINĀJUMI	42
DARBINIEKI FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTĀ	44
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	47
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA FINANŠU UN OPERACIONĀLĀ VADĪBA	51
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA ATTĪSTĪBA UN PLĀNI 2022. GADAM	54
PIELIKUMI	55

PRIEKŠVārds

Finanšu izlūkošanas dienestā (FID) 2021. gadā turpinājām iesākto reformu ceļu vairākos virzienos ar nemainīgu mērķi – stiprināt Latvijas nacionālo drošību, pārtraucot finanšu plūsmas un nepieļaujot finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu.

Aizvadītajā gadā aizvien bijām spiesti dzīvot un strādāt, ņemot vērā Covid – 19 pandēmijas diktētos ierobežojumus. Tomēr esmu patiesi gandarīta par kopīgi paveikto dienestā, cieši sadarbojoties ar mūsu partneriem Latvijā un ārvalstīs. Īpaši vēlos izcelt trīs svarīgas jomas, kas bija mūsu uzmanības lokā.

Sadarbību redzu kā vienu no būtiskākajiem ikviena finanšu izlūkošanas dienesta darbības stūrakmeņiem. Efektīvas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas sistēmas pamatā ir spēja apmainīties ar informāciju gan vietēji, gan starptautiski, gan publiskā sektora starpā, gan arī ar privāto sektoru. Pagājušā gada rezultāti rāda, ka esam uzticams partneris un mums ir spēcīga platforma vietējai un starptautiskai sadarbībai.

Informāciju tehnoloģijas ir otra joma, bez kuras nav iedomājama efektīva un rezultatīva finanšu noziegumu apkarošana. Šodien arvien svarīgāk ir spēt apstrādāt un kvalitatīvi analizēt lielas datu plūsmas, kombinēt tās ar stratēģisko analīzi un spēt saprast gan tagadnes, gan nākotnes riskus. Pagājušajā gadā noslēdzās pirmais posms mūsu apjomīgajam digitālās transformācijas ceļam, ieviešot starptautiski atzīto sistēmu goAML pilnā funkcionalitātē.

Visbeidzot, nekas no iepriekšminētā nav iedomājams bez augsti kvalificētiem un lojāliem darbiniekiem, kas ir dienesta vislielākā vērtība. Pielāgoties pandēmijas diktētajam darba stilam, saglabājot visaugstākos drošības standartus, nav bijis vienkārši. Un tomēr esam spējuši nodrošināt elastīgus darba

apstākļus, kas respektē mūsu darba vides specifiku un sabalansē tās ar darbinieku vajadzībām.

2022. gads solās būt vienlīdz darbīgs.

Vispirms jau turpināsim nodrošināt nemainīgi augstu kvalitāti mūsu pamatdarbībā, veicot taktisko un operatīvo analīzi. Sāksim darbu pie nacionālās stratēģijas finanšu noziegumu apkarošanai. Plānojam attīstīt vēl ciešāku sadarbību ar citām tiesībsargsardzības iestādēm, apkarojot ēnu ekonomiku, finanšu un organizēto noziedzību. Jau šā gada martā atklāsim pirmo AML Inovāciju centru Baltijā, kas nodrošinās datu analīzē un tipoloģijās balstītu zināšanu pārnesi no pētniecības uz finanšu izlūkošanu drošās publiskās-privātas partnerības platformas ietvaros. Vasarā Rīgā uzņemsim Egmont grupas plenārsēdi, kas pulcēs dalībniekus no vairāk nekā 160 valstīm. Esam iecerējuši arī vairākas starptautiskas augsta līmeņa konferences par jaunākajām tendencēm finanšu noziegumu apkarošanas un atklāšanas jomā.

Nobeigumā gribu teikt milzīgu paldies visiem FID darbiniekiem un visiem mūsu sadarbības partneriem. Esmu patiesi gandarīta un lepna par kopīgi paveikto, sargājot nacionālo drošību un Latvijas finanšu sistēmu no ļaunprātīgas izmantošanas!

Finanšu izlūkošanas dienesta priekšiece
Ilze Znotiņa

”

Latvija neiekļuva pelēkajā sarakstā tikai tāpēc, ka veica reformas. Latvija par to jāuzteic. Ilgu laiku nekas nenotika, bet tad ļoti īsā laikā tika izdarīts ļoti daudz. Un cīņā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju nevar izdarīt pārāk daudz. Līdz ar to šobrīd Latvija viennozīmīgi ir viena no vadošajām valstīm šajā jomā Eiropā

/ Daniels Telesklāfs (Daniel Thelesklaf),
bijušais "Moneyval" priekšsēdētājs /

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA DARBĪBA 2021. GADĀ kopsavilkums

Organizēti vairāk nekā **20** mācību pasākumi par
NILL/TF/PFN jomu vairāk nekā **5000** klausītājiem

Finanšu izlūkošanas dienesta vadībā notikušas
247 sadarbības koordinācijas grupas sēdes
(par 45% vairāk nekā 2020. gadā) gan operacionālos,
gan stratēģiskos jautājumos.

Finanšu izlūkošanas dienesta starptautiskā sadarbība
ārvalstu partneru skatījumā novērtēta teicami – ar
9,46 ballēm no 10.

Uzsākts darbs jaunā ziņošanas sistēmā goAML, tajā
reģistrējušies **685** lietotāji.

11 darbinieki ir ieguvuši starptautiski atzītos CAMS
sertifikātus, kas apliecina finanšu noziegumu atklāšanas
un novēršanas jomas profesionāļu zināšanas un
kompetenci starptautiskā mērogā.

Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapas
unikālo apmeklētāju skaits pārsniedz

50 000

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS

Finanšu izlūkošanas dienesta statuss, darbības virzieni un mērķi

Kopš 2019. gada 1. janvāra Finanšu izlūkošanas dienests ir neatkarīga, Ministru kabineta pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ministru kabinets institucionālo pārraudzību īsteno ar iekšlietu ministra starpniecību. Pārraudzība neattiecas uz Finanšu izlūkošanas dienestam noteikto uzdevumu un tiesību īstenošanu, kā arī Finanšu izlūkošanas dienesta iekšējās organizācijas jautājumiem, tostarp iekšējo normatīvo aktu izdošanu, uzziņas sagatavošanu un lēmumiem, kas attiecas uz nodarbinātajiem.

Finanšu izlūkošanas dienesta neatkarības un lēmumu pieņemšanas patstāvības principi normatīvajā regulējumā nostiprināti, ievērojot FATF rekomendācijas par finanšu izlūkošanas dienestu autonomiju un neatkarību, kas paredz, ka valstij jānodrošina, ka iestāde funkcionāli ir autonoma un neatkarīga, proti, iestādei ir tiesības neatkarīgi, bez politiskās iejaukšanās veikt savas funkcijas, t.sk. pieņemt lēmumus, analizēt, pieprasīt un / vai nodot citām kompetentām iestādēm informāciju. Darbības neatkarības un autonomijas nozīmība ir arī minēta Egmont grupas (finanšu izlūkošanas dienestu starptautiska organizācija) Hartā, informācijas apmaiņas principos un Egmont grupas dalības kritērijos.

Kopš 2019. gada 29. jūnija Finanšu izlūkošanas dienests ir vadošā iestāde, kuras mērķis ir novērst iespēju izmantot Latvijas Republikas finanšu sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un terorisma un proliferācijas finansēšanai.

Finanšu izlūkošanas dienesta **galvenās funkcijas** saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumu (turpmāk – Novēršanas likums) ir veikt aizdomīgu darījumu un citas saņemtās informācijas kontroli un iegūt, saņemt, reģistrēt, apstrādāt, apkopot, uzglabāt, analizēt un sniegt izmeklēšanas iestādēm, prokuratūrai un tiesai informāciju, kuru var izmantot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas vai šo darbību mēģinājuma, vai cita ar to saistīta noziedzīga nodarījuma novēršanai, atklāšanai, kriminālprocesam vai iztiesāšanai. Finanšu izlūkošanas dienests nodrošina privātās

un publiskās sadarbības koordinācijas grupas darbību, kā arī veic nacionālā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtējumu.

Finanšu izlūkošanas dienesta **misija** ir nepieļaut Latvijas finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu un efektīvi cīnīties pret jebkādiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas riskiem, izmantojot proaktīvu, riskos balstītu un ilgtspējīgu pieeju.

Finanšu izlūkošanas dienesta noteiktie stratēģiskie mērķi periodam līdz 2022. gada beigām, kuru īstenošanai tiek koncentrēti Finanšu izlūkošanas dienesta resursi, ir:

Līderība - būt vadošajai iestādei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanā Latvijā.

Profesionalitāte - uzlabot finanšu izlūkošanas analītisko kvalitāti un tās efektīvu pielietojumu.

Reputācija - uzlabot Latvijas starptautisko reputāciju un sadarbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā.

IZMAIŅAS NORMATĪVAJĀ REGULĒJUMĀ NILL/TF/PF NOVĒRŠANAS JOMĀ

2021. gada 12. jūlijā stājās spēkā būtiski grozījumi Novēršanas likumā, kā arī 2021. gada 1. oktobrī stājās spēkā Ministru kabineta 2021. gada 17. augusta noteikumi Nr. 550 "Noteikumi par aizdomīgu darījumu ziņojumu un sliekšņa deklarācijas iesniegšanas kārtību un saturu".

Līdz ar izmaiņām normatīvajos aktos Finanšu izlūkošanas dienestā no 2021. gada 1. oktobra ir ieviesta goAML lietojumprogramma, kas aizstāj līdzšinējo Finanšu izlūkošanas dienesta pamatsistēmu un e-ziņošanas sistēmu. Tāpat sākot ar 1. oktobri ir izbeigta paralēlā ziņošanas sistēma, kas līdz šim paredzēja ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā iesniegt gan Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID), gan Finanšu izlūkošanas dienestam. No 2021. gada 1. oktobra minētie ziņojumi tiek iesniegti vienā sistēmā – Finanšu izlūkošanas dienestam, kurš tos nodod VID.

Papildus minētajām izmaiņām normatīvajā regulējumā veiktas arī citas būtiskas izmaiņas:

- paplašināts institūciju loks, kurām Finanšu izlūkošanas dienests ir tiesīgs nosūtīt tā rīcībā esošu informāciju normatīvajos aktos noteikto uzdevumu veikšanai;
- atvieglota kārtība Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojumu par darījumu pārraudzību izdošanai (izslēgta prasība pēc ģenerālprokurora vai viņa īpaši pilnvarota prokurora akcepta);
- noteikta Finanšu izlūkošanas dienesta kā atbildīgās iestādes loma Nacionālā risku novērtējuma ziņojuma izstrādē, kā arī noteikti ziņojuma izstrādei nepieciešamo statistikas datu apkopošanas un publicēšanas nosacījumi;
- nostiprināts Finanšu izlūkošanas dienesta rīcībā esošās informācijas un informācijas par Finanšu izlūkošanas dienesta darbiniekiem, kuri nodrošina iestādes pamatfunkciju izpildi, to kontaktinformācijas ierobežotas pieejamības informācijas statuss;
- ieviestas izmaiņas Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojumu par līdzekļu iesaldēšanu apstrīdēšanas kārtībā – sākot ar 2021. gada 1. oktobri Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojumus izskata nevis īpaši pilnvarots prokurors, bet gan izmeklēšanas tiesnesis;
- ieviestas izmaiņas Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojuma par līdzekļu iesaldēšanu saturā – tajā tiek ietverts pamatojums, ciktāl informācija neapdraud kriminālprocesa mērķu sasniegšanu vai citu personu tiesības vai sabiedrības intereses.

SVARĪGĀKIE FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI 2021. GADĀ

Finanšu izlūkošana – taktiskā un operatīvā analīze

2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests saņēma 5729 aizdomīgu darījumu ziņojumus (par 18.5% vairāk nekā 2020. gadā) un 62 420 sliekšņa deklarācijas (par 3.5% mazāk nekā 2020. gadā). Aizdomīgu darījumu ziņojumiem nozīmīgākais pieaugums ir no likvidējamām kredītiestādēm, kur ziņojumu skaits audzis gandrīz trīs reizes - no 435 2020. gadā līdz 1289 2021. gadā. Tāpat par 33% pieaudzis to ziņojumu skaits, kur predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir krāpšana – no 451 ziņojuma 2020. gadā līdz 653 ziņojumiem 2021. gadā.

Finanšu izlūkošanas dienesta mērķis ir saņemt pēc iespējas kvalitatīvākus ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem, t.sk. veicināt ziņojumu skaita atbilstību Latvijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riska profilam. Atbilstoši minētajam, Finanšu izlūkošanas dienests izstrādājis tipoloģiju un indikatoru sarakstus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, kas saistīta ar noziedzīgiem nodarījumiem korupcijas jomā, kā arī jaunajām tehnoloģijām piemītošiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas draudiem. Savukārt 2022. gadā Finanšu izlūkošanas dienests izstrādās sarakstus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, kas saistīta ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas, cilvēku tirdzniecību, tirdzniecībā balstītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju u.c. sarakstus.

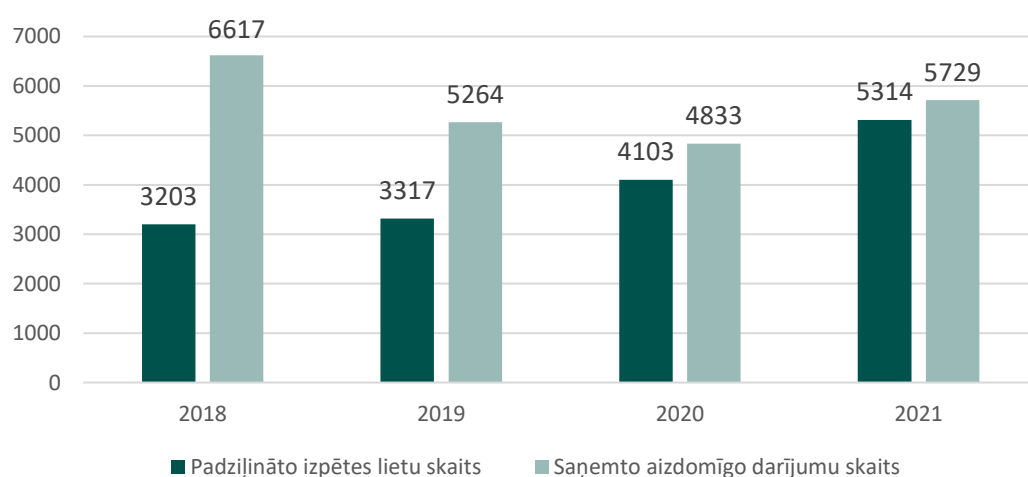
Ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem un sliekšņa deklarācijas

Gads	Aizdomīgu darījumu ziņojumu skaits	Sliekšņa deklarāciju skaits	Neparastu darījumu ziņojumu skaits
2018	6617	-	25198
2019	5264	1208	26764
2020	4833	64635	-
2021	5729	62420	-

Neskatoties uz ievērojamu ziņojuma skaita pieaugumu no likvidējamām kredītiestādēm, 2021. gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados, turpināja augt padziļināti skatīto ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem īpatsvars kopējā ziņojumu skaitā (no 85% 2020. gadā līdz 93% 2021. gadā).

Ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem, kam veikta padziļināta izpēte un analīze

Gads	Padziļināto izpētes lietu skaits
2018	3203
2019	3317
2020	4103
2021	5314

Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gadā saņēma 933 ziņojumus, kuros Novēršanas likuma subjekts uzsācis atturēšanos no darījuma veikšanas (pieaugums par 121% salīdzinājumā ar 2020. gadu). Aizdomīgu darījumu ziņojumu un it īpaši ziņojumu, kuros Novēršanas likuma subjekts uzsācis atturēšanos no darījumu veikšanas, ievērojamais skaita pieaugums saistāms ar likvidējamo kredītiestāžu likvidācijas procesā veikto klientu pārbaužu veikšanu. Šo ziņojumu analīzei 2021. gadā tika veltīti arī lielākie finanšu izlūkošanas resursi.

Aizdomīgu darījumu ziņojumu un ziņojumu ar atturēšanos no darījumu veikšanas skaits sadalījumā pa gadiem

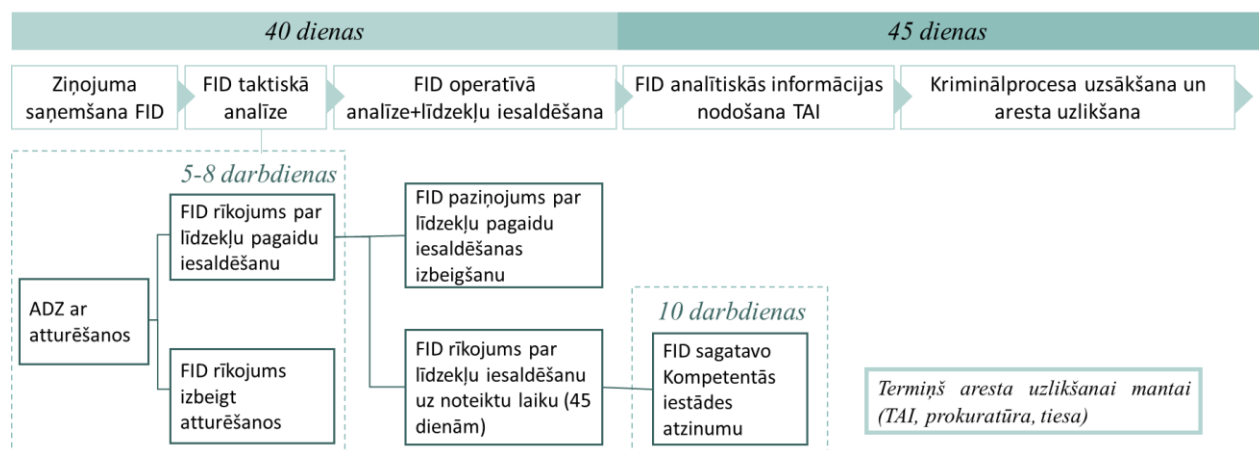
Gads	Aizdomīgu darījumu ziņojumu skaits	T.sk. ziņojumu ar atturēšanos skaits
2018	6617	222
2019	5264	251
2020	4833	422
2021	5729	933

Jānorāda, ka saņemot Novēršanas likuma subjekta aizdomīga darījuma ziņojumu, ar kuru uzsākta atturēšanās no darījumu veikšanas, Finanšu izlūkošanas dienests piecu darba dienu vai, ja nepieciešama papildu informācija, astoņu darba dienu laikā, veicot taktisko analīzi, izvērtē vai Novēršanas likuma subjekts uzsācis atturēšanos no darījuma veikšanas atbilstoši likuma noteikumiem un vai konkrētajai personai noteiktais tiesību ierobežojums ir samērīgs. Tāpat šajā laika periodā Finanšu izlūkošanas dienests, apvienojot Novēršanas likuma subjekta informāciju, citu Finanšu izlūkošanas dienesta rīcībā esošo informāciju, pastāvot aizdomām, ka notiek vai ir veikts noziedzīgs nodarījums, tajā skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, terorisma un proliferācijas finansēšana vai šo noziedzīgo nodarījumu mēģinājums, lemj par līdzekļu pagaidu iesaldēšanas uzsākšanu, izdodot atbilstošu rīkojumu. Finanšu izlūkošanas dienests var lemt arī par atturēšanās no darījumu veikšanas izbeigšanu, ja analīzes brīdī, izvērtējot pieejamos būtiskos lietas faktus un attiecināmos apstākļus, konstatētais nerada pamatu Finanšu izlūkošanas dienestam izmantot Novēršanas likumā noteiktās tiesības izdot rīkojumu par līdzekļu iesaldēšanu.

Līdzekļu pagaidu iesaldēšanas rīkojuma darbības laikā Finanšu izlūkošanas dienests īsteno padziļinātu operatīvo analīzi, turpinot arī papildus informācijas ieguvu no citiem Novēršanas likuma subjektiem, ārvalstu dienestiem, valsts informācijas sistēmām, valsts pārvaldes iestādēm, publiskiem avotiem ar mērķi iegūt papildus faktus, kas vai nu novērsīs izvirzītās aizdomas vai gūs papildus apstiprinājumu iespējamai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un līdzekļu noziedzīgai izcelsmei.

Operatīvās analīzes laikā, konstatējot, ka tā rīcībā esošā informācija rada pamatotas aizdomas par notikušu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un līdzekļu noziedzīgu izcelsmi un gadījumā, ja izpētes laikā nav konstatēti fakti, kas šīs aizdomas novērstu, Finanšu izlūkošanas dienests izdod rīkojumu par līdzekļu iesaldēšanu uz noteiktu laiku un nodod informāciju kompetentās iestādes atzinuma veidā izmeklēšanas iestādei vai prokuratūrai.

Shematisks finanšu izlūkošanas darbību attēlojums, kas uzsāktas pēc Novēršanas likuma subjekta atturēšanās ziņojuma, sniegts zemāk.

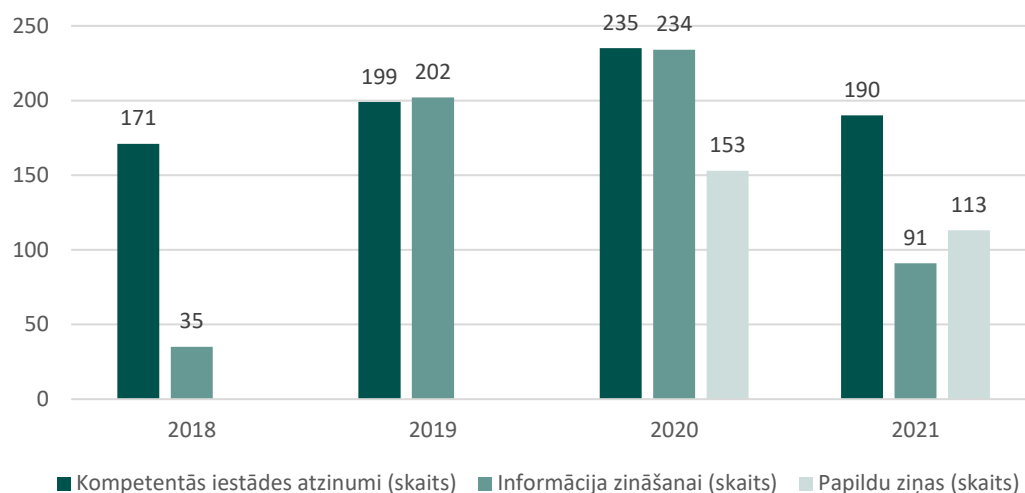
Paralēli finanšu izlūkošanas uzsākšanai pēc Novēršanas likuma subjekta iniciatīvas, Finanšu izlūkošanas dienests uzsāk un veic finanšu izlūkošanu pēc savas iniciatīvas, kuras pamatā var būt gan tiesību aizsardzības iestāžu sniegtā informācija, gan publiskos avotos izskanējusi informācija, vai trauksmes cēlēja ziņojums. Tāpat finanšu izlūkošanu var veikt arī pēc ārvalstu dienestu lūguma vai saņemtas informācijas. Šādas informācijas taktiskajai un operatīvajai informācijas analīzei nav ārējos normatīvajos aktos noteiktu termiņu, izņemot, ja pēc Finanšu izlūkošanas dienesta iniciatīvas vai ārvalstu dienesta lūguma, tiek izdots rīkojums par līdzekļu pagaidu iesaldēšanu vai līdzekļu iesaldēšanu uz noteiktu laiku.

2021. gadā veiktās finanšu izlūkošanas rezultātā Finanšu izlūkošanas dienests tiesību aizsardzības iestādēm nodeva 394 ziņojumus, tai skaitā 190 kompetentās institūcijas atzinumus, 113 informācijas, kas sniedz papildus faktus saistībā ar Finanšu izlūkošanas dienesta iepriekš nosūtītām ziņām, kā arī 91 informāciju zināšanai. Kompetentās institūcijas atzinumi tiek sūtīti, izvirzot pamatotas aizdomas par personu iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem, galvenokārt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Saņemot kompetentās institūcijas atzinumu, tiesību aizsardzības iestāde vērtē, vai uzsākt kriminālprocesu, un izmanto kompetentās institūcijas atzinumā ietvertos faktus kā pierādījumus kriminālprocesā. Savukārt, informācija zināšanai tiek nodota tiesību aizsardzības iestādēm vai Novēršanas likuma subjektu kontroles un uzraudzības institūcijām tām noteikto funkciju īstenošanai (piemēram, operatīvā darbība, uzraudzības funkcija u.c.).

Tiesību aizsardzības iestādēm nosūtīto materiālu skaits salīdzinājumā pa gadiem aplūkojams grafikā zemāk. Tiesību aizsardzības iestādēm nosūtīto ziņojumu skaita samazināšanās saistāma ar finanšu izlūkošanas kapacitātes novirzīšanu 2021. gadā vairākkārtīgi

pieaugušajai Novēršanas likuma subjektu atturēšanās ziņojumu analīzei.

Tiesību aizsardzības iestādēm nosūtītā informācija

Visvairāk materiālus 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests nosūtījis Valsts policijai (81,2%), Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (6,8%) un Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldei (6,1%). Zemāk - tiesību aizsardzības iestādēm nosūtīto materiālu skaits.

Tiesību aizsardzības iestādēm nosūtīto materiālu skaits sadalījumā pa iestādēm 2021. gadā

Adresāts	Kompetentās iestādes atzinums	Informācija zināšanai	Papildu ziņas	Kopā
Valsts policija	166	55	99	320
Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvalde	8	12	4	24
Valsts drošības dienests	2	9	1	12
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	10	10	7	27
Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra	4		2	6
LR Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskais departaments		1		1
Prokuratūras Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļa		1		1
Iekšējās drošības birojs		1		1
Valsts Ieņēmumu dienests		1		1
Valsts ieņēmumu dienesta Iekšējās drošības pārvalde		1		1
Kopā	190	91	113	394

Attiecībā uz tiesību aizsardzības iestādēm nosūtītajiem materiāliem, Finanšu izlūkošanas dienests ir pieņēmis rīkojumus par līdzekļu iesaldēšanu uz noteiktu laiku (gan pēc Novēršanas likuma subjekta atturēšanās, gan pēc savas iniciatīvas vai ārvalstu analogā dienesta lūguma) 209,63 miljonu eiro apmērā. Jānorāda arī, ka 2021. gadā iesaldēto līdzekļu kopsummā nav ietverta iesaldēto finanšu instrumentu un nekustamo īpašumu vērtība, jo tā uz iesaldēšanas brīdi ne vienmēr ir precīzi nosakāma un laika gaitā var būtiski mainīties, tādējādi radot ievērojamas nesakritības starp iesaldēto un vēlākos procesa posmos arestēto un konfiscēto līdzekļu un mantas aplēsto apmēru. Zemāk - tiesību aizsardzības iestādēm nosūtīto materiālu sakarā iesaldēto līdzekļu apmērs salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

Iesaldēto līdzekļu apjoms, kas ietverts tiesību aizsardzības iestādēm nodotajos ziņojumos

Gads	Iesaldēto līdzekļu apjoms (milj. EUR)
2018	101.482
2019	345.98
2020	429.412
2021	209.63*

*Nav iekļauta vērtspapīru un nekustamo īpašumu vērtība

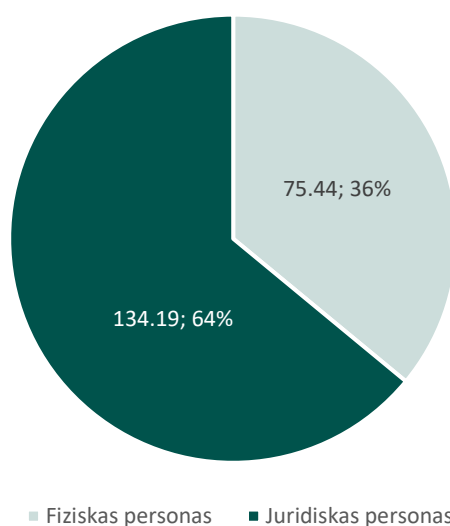
Iesaldētie līdzekļi un vērtības

Gads	Iesaldēto līdzekļu apjoms (milj. EUR)	Nekustamie īpašumi	Bankas seifi	Transportlīdzekļi
2018	101.482	2	4	8
2019	345.98	16	4	1
2020	429.412	45	4	0
2021	209.63*	30	1	0

*Nav iekļauta vērtspapīru un nekustamo īpašumu vērtība

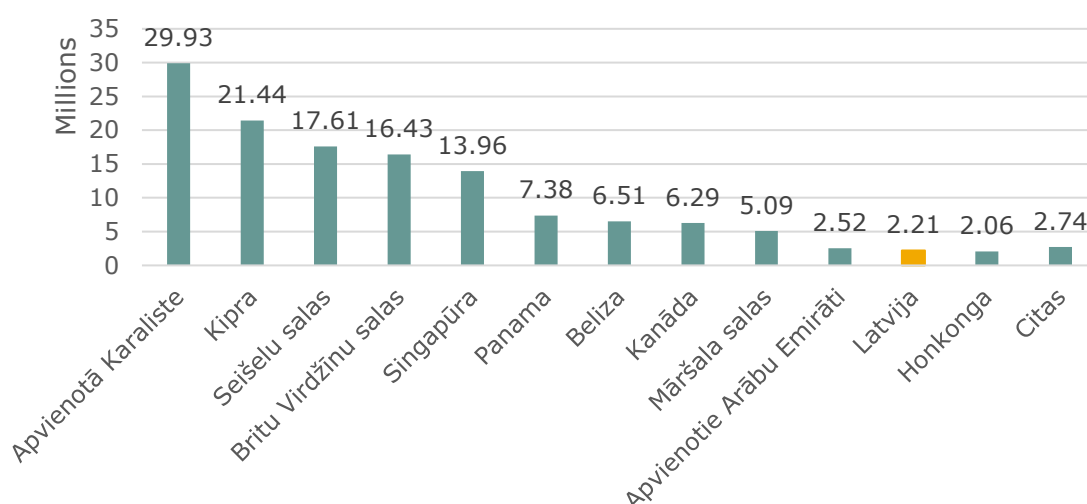
2021. gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados lielākā daļa līdzekļu tiek iesaldēti juridiskām personām (64%), bet nedaudz vairāk kā trešdaļa - fiziskām personām (36%). Būtiski, ka līdzīgi kā iepriekšējos gados daļai (33%) iesaldēto līdzekļu prasījuma tiesības ir cedētas trešajai personai (Latvijā reģistrētai juridiskai personai), tomēr šajā un turpmākajos sadalījumos aprēķini veikti izmantojot sākotnējo līdzekļu īpašnieku (pirms prasījuma tiesību cedēšanas).

2021. gadā iesaldēto līdzekļu apjoma sadalījums pēc personas veida (milj. EUR)

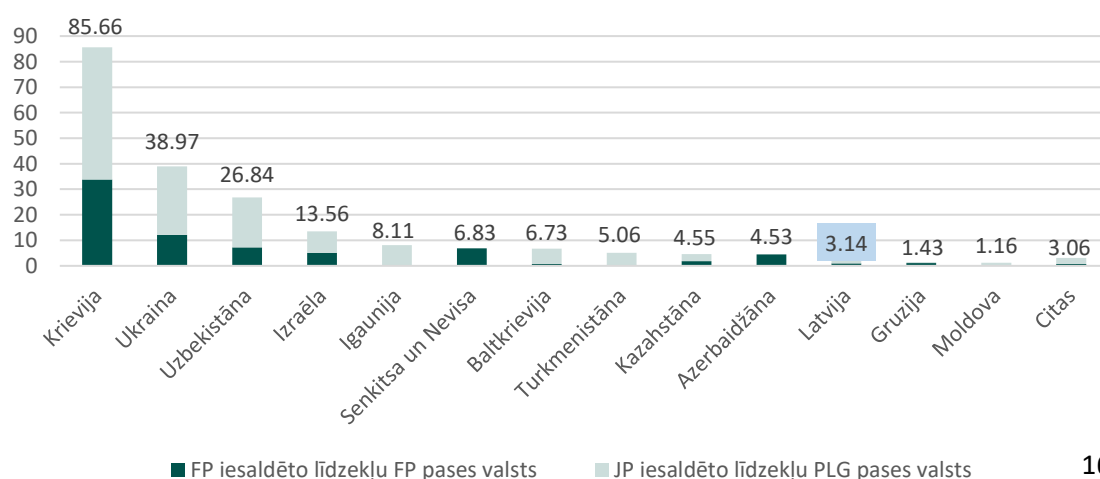
Juridiskām personām iesaldēto līdzekļu dalījumā pēc reģistrācijas valsts dominē Apvienotā Karaliste un Kipra, apsteidzot iepriekšējo gadu līderus Apvienoto Arābu Emirātus (2019. gadā) un Britu Virdžīnu salas (2020. gadā). Būtiski, ka Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojumos juridisko personu valsts absolūtā vairumā gadījumu nesakrīt ar līdzekļu patieso labuma guvēju (skat. zemāk).

2021. gadā juridiskām personām iesaldēto līdzekļu apjoma sadalījums pēc reģistrācijas valsts

Lielākā daļa (vairāk nekā 85%) materiālu, kuros iesaldēti noziedzīgi iegūti līdzekļi, nosūtīti saistībā ar aizdomām par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kas veikta likvidējamās kredītiestādēs. Minētais atspoguļojas arī iesaldēto līdzekļu apjoma sadalījumā pēc iespējamās līdzekļu izcelsmes valsts, kur tikai 3,14 milj. eiro jeb 1.5% saistāmi ar Latvijas fiziskās personas līdzekļiem un juridiskās personas līdzekļiem, kur patiesā labuma guvējs ir Latvijas fiziskā persona. Vairums iesaldēto līdzekļu izcelsmes saistāma ar Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) vai bijušajām NVS valstīm, it īpaši Krieviju, Ukrainu un Uzbekistānu.

2021. gadā iesaldēto līdzekļu apjoma sadalījums pēc iespējamās līdzekļu izcelsmes valsts

2021. gadā iesaldēto līdzekļu apjoms sadalījumā pēc iespējamā noziedzīgā nodarījuma veida

Noziedzīgā nodarījuma veids	Summa EUR
Autonoma noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija	200 758 543.50
Noziedzīgi nodarījumi korupcijas jomā	7 889 349.29
Noziedzīgi nodarījumi nodokļu jomā	986 163.08

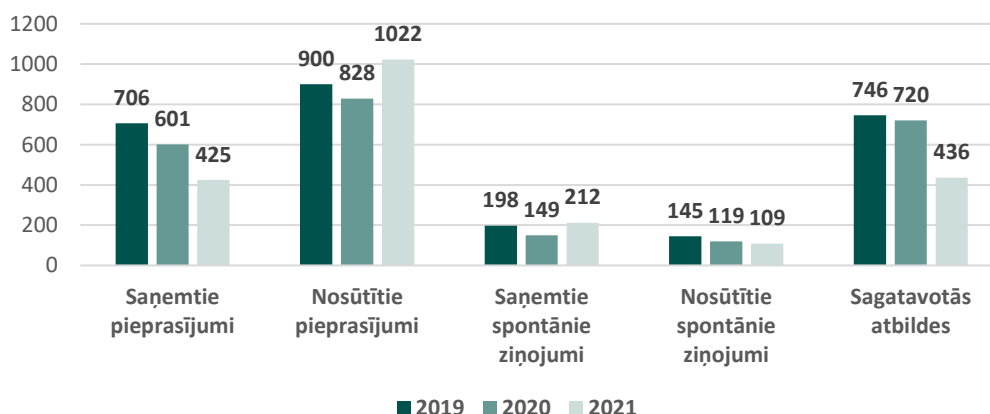
2021.gadā iesaldēto līdzekļu apmēra samazinājums saistāms ar ievērojamo atturēšanos ziņojuma skaita pieaugumu no likvidējamām kredītiestādēm un Finanšu līdzekļu dienesta finanšu koncentrēšanos uz šo ziņojumu izvērtēšanu, analīzi, attiecīgi mazāk īstenojot proaktīvus pasākumus pēc savas iniciatīvas. Papildus tam attiecībā uz nacionālo predikatīvo noziedzīgo nodarījumu un to rezultātā iegūtu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas gadījumu atklāšanai Finanšu izlūkošanas dienests ar vien plašāk sāk izmantot citus iespējamus risinājumus, kas neprasa nekavējoši izdot līdzekļu iesaldēšanas rīkojumus, kā, piemēram, darījumu pārraudzību.

SADARBĪBA AR PARTNERIESTĀDĒM ĀRVALSTĪS

Finanšu izlūkošanas dienests ir starptautiskās finanšu izlūkošanas vienību organizācijas - Egmont grupas - biedrs. Dalība Egmont grupā Finanšu izlūkošanas dienestam dod iespēju sazināties un apmainīties ar informāciju ar visiem 166 valstu grupas biedriem, izmantojot drošu un aizsargātu informācijas apmaiņas kanālu. Viena no nozīmīgākajām Finanšu izlūkošanas dienesta starptautiskās sadarbības funkcijām ir atbilžu sagatavošana uz ārvalstu finanšu izlūkošanas vienību pieprasījumiem, kā arī Finanšu izlūkošanas dienesta pieprasījumu sagatavošana ārvalstu dienestiem. Tādēļ, lai iegūtu informāciju finanšu analīzes vajadzībām, Finanšu izlūkošanas dienests aktīvi izmantoja Egmont grupas sniegtās iespējas arī 2021. gadā.

2021. gadā finanšu izlūkošanas vienību darbu pasaulē joprojām ietekmēja Covid-19 pandēmija, kā rezultātā samazinājās arī Finanšu izlūkošanas dienestā no ārvalstu finanšu izlūkošanas vienībām saņemto informācijas pieprasījumu skaits. 2021. gadā saņemto pieprasījumu skaits bija par gandrīz 30% mazāks, nekā gadu iepriekš. Vienlaikus rekordaugsts ir bijis Finanšu izlūkošanas dienesta sagatavoto pieprasījumu skaits ārvalstu kolēģiem, kas galvenokārt bija saistīts gan ar dienesta aktīvo darbu, analizējot Novēršanas likuma subjektu iesniegtos aizdomīgu darījumu ziņojumus, gan ar Finanšu izlūkošanas dienesta sniegto atbalstu tiesību aizsardzības iestādēm informācijas iegūšanā no ārvalstīm.

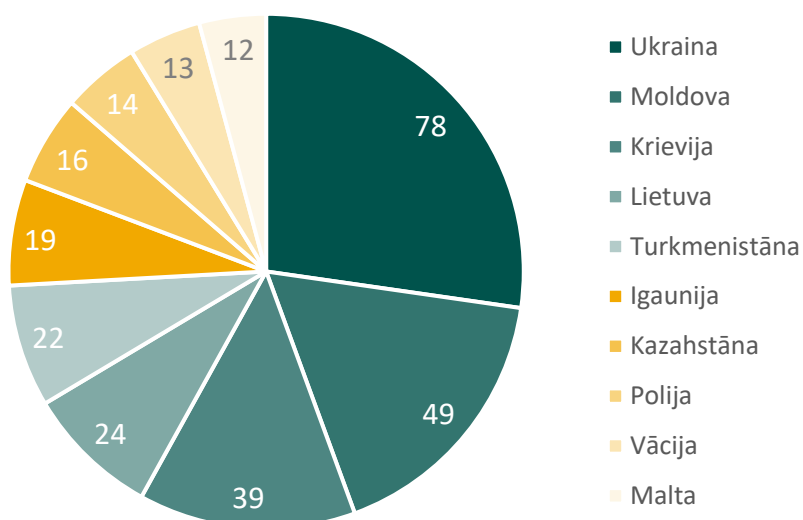
Starptautiskās sadarbības dinamika 3 gadu griezumā

2021. gadā ārvalstu finanšu izlūkošanas vienību pieprasījumi galvenokārt tika saņemti par šādiem iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem:

- autonoma noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija;
- krāpšana;
- piesavināšanās;
- izvairīšanās no nodokļu vai tiem pielīdzinātu maksājumu veikšanas;
- korupcija;
- kukuļošana;
- dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

Pēc nosūtīto pieprasījumu skaita, nozīmīgākās Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbības valstis 2021. gadā bija Igaunija, Lietuva, Kipra, Ukraina, Lielbritānija, Čehija, Krievija, Šveice, Luksemburga un Vācija. Nozīmīgākās Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbības valstis pēc saņemto pieprasījumu skaita ir apkopotas zemāk.

Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gada nogalē veica ārvalstu finanšu izlūkošanas vienību - ciešāko sadarbības partneru - aptauju, lai noskaidrotu Finanšu izlūkošanas dienesta starptautiskās sadarbības novērtējumu 2021. gadā. Apkopojot atbildes no 26 valstu finanšu izlūkošanas vienībām, var secināt, ka kopumā sadarbība ar Finanšu izlūkošanas dienestu novērtēta teicami – ar 9,46 ballēm no 10. Salīdzinoši ar 2020. gadu, ārvalstu sadarbības partneri sadarbību ar Finanšu izlūkošanas dienestu 2021. gadā vērtē augstāk (2020. gadā 27 valstu finanšu izlūkošanas vienības sadarbību ar Latvijas Finanšu izlūkošanas dienestu novērtēja ar 9,22 ballēm no 10).

Raksturojot sadarbību ar Finanšu izlūkošanas dienestu, ārvalstu kolēģi kā būtiskākos aspektus norādīja sniegtās informācijas lielisko kvalitāti, atbilstu pilnīgumu, īso pieprasījumu izpildes laiku, kā arī informācijas augsto lietderību turpmākajā analizē un izmeklēšanā.

Jau 2019. gadā Finanšu izlūkošanas dienests izveidoja un vadīja specializētu Starptautisko finanšu izlūkošanas darba grupu (International Financial Intelligence Taskforce - IFIT), kurā piedalījās pārstāvji no 22 valstīm, kuru finanšu institūcijas visvairāk veikušas darījumus ar konkrētu Latvijas kredītiestādi. Finanšu izlūkošanas dienesta galvenā misija šajā darba grupā ir sniegt starptautiskajiem partneriem ne tikai jaunu redzējumu, kā izmeklēt finanšu noziegumus, bet arī veicināt daudzpusīgu sadarbību, īpaši ņemot vērā finanšu noziegumu globālo raksturu. 2020. gadā darba grupas dalībvalstu skaits pieauga līdz 24 valstīm, un tā savu darbību aktīvi turpināja arī 2021. gadā, veicot regulāru operacionālas un stratēģiskas informācijas apmaiņu, kā arī organizējot trīs darba grupas sanāksmes attālinātā formātā:

1. 2021. gada jūnijā notika IFIT sanāksme, kurā piedalījās kopumā 47 dalībnieki no 19 valstu finanšu izlūkošanas vienībām. Sanāksmē piedalījās Egmont grupas sekretariāta pārstāvji. Sanāksmes laikā tika diskutēts par operacionālo lietu virzību un analīzi dažādās valstīs, tika prezentētas jaunas konstatētās tipoloģijas un aizdomīgu darījumu pazīmes, Finanšu izlūkošanas dienesta veiktās stratēģiskās analīzes rezultāti, kā arī pārskats par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas uzraudzības darbībām ES kontekstā.
2. Otrā un trešā 2021. gada IFIT sanāksme notika decembrī. Lai arī abu decembra sanāksmju saturs būtiski neatšķīrās, sanāksmes tika organizētas atsevišķi pa valstu grupām atkarībā no šo valstu lomas konkrētajā lietā (cietusī valsts, tranzīta un/vai integrācijas stadijas valsts) ar mērķi veicināt fokusētas diskusijas un pievērst lielāku uzmanību katrai no uzaicināto valstu grupām aktuālo jautājumu izskatīšanai. Sanāksmēs kopumā piedalījās 42 dalībnieki no 19 valstu finanšu izlūkošanas vienībām, kā arī no Egmont grupas sekretariāta. Sanāksmes laikā notika diskusijas par lietas virzību, aktualitātēm un nākotnes plāniem Latvijā, detalizēti apskatot trīs noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas stadijas (izvietošana, tranzīts un integrācija) un tām raksturīgās iezīmes konkrētās lietas kontekstā, kā arī pārrunātas jaunākās tendences digitālajā transformācijā.

Papildus IFIT darba grupas sanāksmēm 2021. gadā notika arī vairākas klātienēs un attālinātas divpusējas tikšanās ar darba grupas dalībniekiem, lai detalizētāk apspriestu konkrētas operacionālās lietas un apmainītos ar pieredzi.

Finanšu izlūkošanas dienesta dalība starptautiskajā Egmont grupā

2021. gadā ir nodrošināta Finanšu izlūkošanas dienesta pārstāvība piecās Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Finanšu izlūkošanas vienību platformas sanāksmēs, kā arī Egmont grupas darba grupu sanāksmē un Egmont grupas plenārsēdē. Dalība šajos forumos ne tikai nodrošina aktualitāšu un jaunāko pasaules tendenču, t.sk. jaunākās ES likumdošanas NILL/TF/PF novēršanas jomā, izzināšanu, bet arī dod iespēju Finanšu izlūkošanas dienestam piedalīties diskusijās un darba grupās, kā arī veidot un uzturēt kontaktus ar ārvalstu kolēģiem. Ņemot vērā Covid-19 izplatību globālā mērogā, minētās sanāksmes 2021. gadā notika attālināti.

Finanšu izlūkošanas dienesta dalība Eiropola finanšu izlūkošanas publiskajā-privātajā partnerībā

Finanšu izlūkošanas dienests aktīvi piedalās Eiropola finanšu izlūkošanas publiskajā-privātajā partnerībā (*Europol Financial Intelligence Public-Private Partnership* jeb EFIPPP),¹ kurā pārstāvētas gan lielākās Eiropas finanšu iestādes, gan Eiropas Savienības dalībvalstu finanšu izlūkošanas vienības, kā arī tiesību aizsardzības iestādes. Finanšu izlūkošanas dienests aktīvi iesaistās EFIPPP darbā, tostarp reizi ceturksnī piedaloties EFIPPP Plenārsēdēs. Piemēram, 2021. gada septembra Plenārsēdē Finanšu izlūkošanas dienests prezentēja tā izstrādāto metodoloģisko materiālu: "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes", par kuru tika saņemtas pozitīvas atsauksmes.

¹ <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-financial-and-economic-crime-centre-efecc>.

STRATĒGISKĀ ANALĪZE (PĒTĪJUMI) UN ATTĪSTĪBA

Viens no Finanšu izlūkošanas dienesta uzdevumiem ir īstenot stratēģisko analīzi saistībā ar NILL/TF/PF tendencēm un tipoloģijām, kā arī pilnveidot šādu darbību aizkavēšanas un atklāšanas metodes.² Finanšu izlūkošanas dienesta izstrādātie pētījumi un citi stratēģiskās analīzes produkti 2021. gadā analizē NILL/TF/PF tendences, aktualitātes un tipoloģijas.

Stratēģiskās analīzes pētījumu tēmas izriet no globāli vai nacionāli aktuālajiem jautājumiem un tendencēm NILL/TF/PF jomā un vienlaikus palīdz definēt Finanšu izlūkošanas dienesta stratēģiskās perspektīvas, rīcības un darbības virzienus.

2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests īstenoja šādus stratēģiskās analīzes pētījumus:

Nacionālajā NILL/TF/PF risku novērtēšanas ziņojumā par 2017. - 2019. gadu tika secināts, ka būtiskus nacionālā predikatīvā noziedzīgā nodarījuma NILL draudus rada izvairīšanās no nodokļu nomaksas un korupcija, akcīzes preču un narkotisko vielu nelikumīga aprīte, t.sk. kontrabanda, kā arī noziedzīgu nodarījumu pret īpašumu, it īpaši krāpšana, kas izdarīta lielā apmērā. Ievērojot riskos balstītu pieeju, FID stratēģiskās analīzes fokuss 2021. gadā tika pievērsts galvenokārt koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem un ar tiem saistītajai NILL.

Virtuālo valūtu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtējums.

Ziņojumu izstrādāja Finanšu izlūkošanas dienests sadarbībā ar Finanšu ministriju, Valsts ieņēmumu dienest (VID), Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldi un Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (FKTK). Risku novērtējuma mērķis ir apzināt virtuālo valūtu piemītošos NILL/TF/PF riskus, lai Novēršanas likuma subjekti varētu tos efektīvi pārvaldīt. Dokumentā analizēts normatīvais regulējums Latvijā un ES, kā arī analizēti FATF standarti, pētītas globālās tendences virtuālo valūtu nozarē, vērtēta virtuālo valūtu

² Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 51. panta pirmās daļas 4. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/178987-noziedzīgi-iegutu-lidzeklu-legalizācijas-un-terorisma-un-proliferācijas-finansēšanas-novēršanas-likums>

nozāres situācija Latvijā, kā arī vērtēti ar virtuālajām valūtām saistītie terorisma un proliferācijas finansēšanas riski un sniegts ieskaits virtuālo valūtu NILL/TF/PF riska indikatoros.

Pētījums pieejams Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).

Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas

Politiski nozīmīgas personas tiek uzskatītas par personām ar paaugstinātu NILL risku atbilstoši to ietekmei publiskajā sektorā, kas var tikt izmantota privāta labuma gūšanai. Proti, pastāv paaugstināta iespējamība, ka politiski nozīmīgas personas var izmantot Novēršanas likuma subjektu pakalpojumus, lai legalizētu līdzekļus, kas iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā, piemēram, korupcijas rezultātā. Ņemot vērā šo risku, Finanšu izlūkošanas dienests ir izstrādājis vadlīnijas Novēršanas likuma subjektiem politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu risku vadībai. Vadlīnijas ir saskaņotas ar visām uzraudzības un kontroles institūcijām.

Vadlīnijas pieejamas Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).

NRA identificēto risku mazinošo pasākumu priekšlikumi.

Dokumentā apkopoti NRA identificētie riski, vērtētas to iestāšanās sekas, katram riskam piecu punktu skalā no "zems" līdz "augsts" noteikta riska iestāšanās iespējamība un apdraudējuma līmenis, kā arī definēti risku mazinošo pasākumu priekšlikumi šo risku vadībai. NRA identificēto risku mazinošo pasākumu priekšlikumi līdzīgi kā NILL/TF/PF novēršanas pasākumu plāns strukturēti 11 rīcības virzienos un tālāka priekšlikumu iestrāde politikas plānošanas dokumentos nodota NILL/TF/PF novēršanas pasākumu plāna par rīcības virzieniem atbildīgajām iestādēm. NRA identificēto risku mazinošo pasākumu priekšlikumi saskaņoti ar Finanšu izlūkošanas dienesta Konsultatīvo padomi.

Vadlīnijas "Ziņojumu sniegšana par aizdomīgiem darījumiem un atturēšanās no darījumu veikšanas".

Vadlīnijas izstrādātas ar mērķi veicināt vienotu izpratni par aizdomīgu darījumu ziņojumu iesniegšanu, kā arī skaidrot Novēršanas likumā noteikto ziņošanas pienākumu un atšķirības ziņojumu iesniegšanā, tostarp sniegt praktiskus piemērus. Vadlīnijas Novēršanas likuma subjektiem skaidro, kādos

gadījumos: sniedzams ziņojums par aizdomīgu darījumu, nepieciešams atturēties no darījuma veikšanas atbilstoši Novēršanas likuma 32. pantā noteiktajam, pirms ziņojuma iesniegšanas ieteicams izvērtēt nepieciešamību rosināt Novēršanas likumā paredzēto sadarbības koordinācijas grupas sanākumi.

Pētījums pieejams Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).

Atjaunināts metodoloģiskais materiāls "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes".

Materiālā apkopota Finanšu izlūkošanas dienesta, tiesību aizsardzības iestāžu, ārvalstu finanšu izlūkošanas dienestu un starptautisko institūciju praksē identificētā informācija ar mērķi to izmantot kā leģitīmu, pilnvērtīgu un pilntiesīgu netiešo pierādījumu avotu. 2021. gadā materiāls ir uzlabots un pilnveidots.

Materiāls 2. papildinātā redakcija pieejama Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).

Koruptīvu noziedzīgu nodarījumu indikatori un gadījumu analīze.

Dokuments tapis Finanšu izlūkošanas dienesta organizētas sadarbības koordinācijas grupas darbības rezultātā, kurā piedalījās pārstāvji no Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – KNAB), Ģenerālprokuratūras un Latvijas lielākajām kredītiestādēm. Dokumentā iekļauts saraksts ar indikatoriem, kas var liecināt par korupciju un / vai korupcijas rezultātā iegūtu līdzekļu legalizāciju. Materiāls izstrādāts izmantošanai kredītiestāžu un citu Novēršanas likuma subjektu vajadzībām, kā arī Finanšu izlūkošanas dienesta, KNAB un Ģenerālprokuratūras darbam. Dokuments veidots divās nodaļās, kurās indikatoru sadalījums veidots no ārvalstu un starptautisko organizāciju viedokļa un no iespējamajiem korupcijas gadījumiem Latvijā. Indikatori papildināti ar konkrētu gadījumu analīzi.

Pētījums pieejams Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).

Noziedzīgi nodarījumi nodokļu jomā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija. Robežšķirtne, tipoloģijas un tiesu prakse.

Dokuments ietver šādus galvenos pētāmos tematus - noziedzīgu nodarījumu nodokļu jomā analīze kontekstā ar ēnu ekonomikas rādītājiem, noziedzīgu nodarījumu nodokļu jomā statistikas analīze, noziedzīgu nodarījumu nodokļu jomā gadījumu analīze, ar noziedzīgiem nodarījumiem nodokļu jomā saistīto Latvijā un

starptautiski identificēto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju un prakses novērtējums u.c. Pētījumā iegūtie secinājumi un rezultāti tiks izmantoti, plānojot Finanšu izlūkošanas dienesta aktivitātes 2022. gadā un pievēršot pastiprinātu uzmanību noziedzīgiem nodarījumiem nodokļu jomā.

Jaunās ziņošanas sistēmas analīze, Covid -19 ietekme uz ziņošanas rādītājiem.

Pētījumā analizēta 2019. gada 12. decembrī ieviesto ziņošanas sistēmas izmaiņu ietekme uz ziņošanas rādītājiem. Tā secinājumi izmantoti pārstrādājot noziedzīgu nodarījumu klasifikatoru, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģiju klasifikatoru, kā arī regulējumu par sliekšņu deklarāciju sniegšanu, kas tika ieviesti 2021. gada 1. oktobrī līdz ar pāreju uz goAML ziņošanas sistēmu. Tāpat pētījumā analizēta Covid-19 ietekme uz ziņošanas rādītājiem, ziņošanas tendences šķērsgriezumā atbilstoši ziņotājiestāžu sektoriem un dažādiem ziņojumu veidiem.

Ziņojumos par aizdomīgiem darījumiem identificēto juridisko personu dibinātāju analīze.

Pētījumam ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

Tirdzniecības darījumu izmantošana NILL/TF/PF (TBML).

Atbilstoši Itālijas Bankas izstrādātajai metodoloģijai par ārējās tirdzniecības spoguļstatistikas izmantošanu tirdzniecībā balstītas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riska indikatoru izstrādē, valstu un preču griezumā analizēti Latvijas 2018. un 2020. gada ārējās tirdzniecības rādītāji kontekstā ar FATF identificētajām tirdzniecībā balstītas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riska preču grupām, kā arī Finanšu izlūkošanas dienestā saņemtajiem ziņojumiem par iespējamu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kas veikta caur preču tirdzniecību. Pētījums tiks publicēts Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapā 2022. gada pirmajā ceturksnī.

Citi stratēģiskās analīzes produkti:

Atgriezeniskās saites sanāksmju organizēšana.

2021. gadā organizētas atgriezeniskās saites sanāksmes ar 7 dažādām uzraudzības un kontroles institūcijām un 16 dažādiem Novēršanas likuma subjektiem. Atgriezeniskās saites sesiju ietvaros tika apskatīta konkrētas jomas vai Novēršanas likuma subjekta ziņošanas prakse konkrētā laika periodā.

Stratēģiskā analīze pēc pieprasījuma.

Viens no Finanšu izlūkošanas dienesta stratēģiskās analīzes virzieniem ir stratēģiskā analīze, kas veikta pēc uzraudzības un kontroles institūciju vai tiesību aizsardzības iestāžu pieprasījuma par konkrētu jautājumu, piemēram, Novēršanas likuma subjektu, nozari u.tml. Arī 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests sagatavoja un sniedza stratēģiskās analīzes informāciju pēc pieprasījuma. Šiem dokumentiem ir ierobežotas pieejamības statuss.

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA ĪSTENOTĀS APMĀCĪBAS UN SEMINĀRI

Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gadā aktīvi organizēja ar NILL/TF/PF novēršanas jautājumiem saistītas apmācības. Sasniegtā auditorija ir plaša – apmācības piedalījās gan Novēršanas likuma subjekti, gan pārstāvji no uzraudzības un kontroles institūcijām, tiesību aizsardzības iestādēm, prokuratūras, gan arī citi sadarbības partneri un ieinteresētās personas. Ņemot vērā valstī noteiktos ierobežojumus Covid-19 izplatības ierobežošanai, Finanšu izlūkošanas dienests galvenokārt īstenoja apmācības tiešsaistes formātā un izstrādāja tiešsaistes mācību materiālus.

2021. gada nogalē Finanšu izlūkošanas dienests uzsāka virtuālas apmācību platformas veidošanu, kurā publicētas video lekcijas tiesību aizsardzības iestādēm un prokuratūrai par dažādām ar NILL/TF/PF novēršanu saistītām tēmām, piemēram:

- Finanšu instrumentu tirgus likums: kas jāzina Finanšu izlūkošanas dienestam, izmeklētājiem, prokuroriem un tiesām.
- Noziedzība finanšu instrumentu tirgos. Iekšējās informācijas nelikumīga izmantošana, manipulācijas finanšu tirgos, krāpšana: starptautiskā prakse un gadījumu analīze.
- Kādi ir finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku pienākumi, lai novērstu to izmantošanu noziedzībai finanšu instrumentu tirgos? Kādiem sarkanajiem karogiem jāpievērš uzmanība?
- Finanšu izlūkošanas dienesta starptautiskās sadarbības principi. Finanšu izlūkošanas dienesta sniegtās informācijas izmantošana kriminālprocesā.
- Pārrobežu sadarbība tiesību aizsardzības jomā (police-to-police co-operation).
- Starptautiskā krimināltiesiskā sadarbības specifika finanšu izmeklēšanās: aresta mantai ārvalstī nodrošināšana; Eiropas izmeklēšanas rīkojums; tiesiskās palīdzības lūgums.
- Starptautiskā krimināltiesiskā sadarbības specifika finanšu izmeklēšanās: ekstrādīcija; tiesvedības nodošana.

2022. gada februārī tika pabeigts darbs pie mācību platformas izveides un apmācību saturs tika darīts pieejams tiesību aizsardzības iestāžu darbiniekiem.

Papildus iepriekš minētajam, 2021. gada 8. decembrī Finanšu izlūkošanas dienests organizēja klātienes mācības 20 noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas jomas prokuroriem.

2021. gada oktobrī tika uzsākts apmācību cikls Novēršanas likuma subjektiem, kas tika organizētas sadarbībā ar par sektoru atbildīgo uzraudzības un kontroles institūciju. Kopumā Finanšu izlūkošanas dienests īstenoja 9 šādus seminārus:

- FKTK uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (180 dalībnieki).
- Latvijas Zvērinātu advokātu padomes uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (550 dalībnieki).
- Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (130 dalībnieki).
- Latvijas Bankas uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (50 dalībnieki).
- Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (50 dalībnieki).
- Latvijas Zvērinātu notāru padomes uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (130 dalībnieki).
- Latvijas Maksātnespējas procesa administratoru asociācija/ Maksātnespējas kontroles dienesta uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (150 dalībnieki).
- Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes uzraudzītajiem Novēršanas likuma subjektiem (10 dalībnieki).
- Patērētāju tiesību aizsardzības centra uzraudzītajiem Novēršanas Likuma subjektiem (100 dalībnieki).

VID uzraudzībā esošajiem Novēršanas Likuma subjektiem nodrošināta piekļuve mācību materiāliem, kā arī ierakstītas speciāli pielāgotas ārvalstu lektoru video lekcijas, jo VID netika organizēts atsevišķs seminārs lielā Novēršanas likuma subjektu skaita dēļ.

Tiešsaistes semināros konkrētajai uzraudzības un kontroles institūcijai un tā uzraudzībā esošajiem Novēršanas likuma subjektiem tika skaidroti Nacionālā NILL/TF/PF risku novērtējuma par 2017. - 2019. gadu secinājumi; sniegti praktiski padomi un apmācība ziņošanas sistēmas goAML lietošanā; skaidroti konkrētajam sektoram piemītošie NILL/TF/PF riski un analizēta aizdomīgu darījumu ziņošanas statistika. Katrā seminārā tika piesaistīts ārvalstu eksperts / konkrētās jomas speciālists, lai sniegtu starptautisku redzējumu par sektoram aktuāliem NILL/TF/PF novēršanas jautājumiem. Visu semināru ieraksti publicēti jau iepriekš minētajā Finanšu izlūkošanas dienesta virtuālajā apmācību platformā, kas pieejama visiem Novēršanas likuma subjektiem zināšanu atsvaidzināšanai vai pirmreizējai lekcijas materiāla apgūšanai.

Finanšu izlūkošanas dienesta vadībā ar līdzatbildīgo institūciju atbalstu 2021. gada 25. – 26. novembrī tika organizēta trešā

starptautiska līmeņa konference sankciju jautājumos – “Eiropas Savienības sankcijas pret Baltkrieviju: īstenošanas izaicinājumi un to pārvarēšana”. Tiešsaistes konferences mērķis bija apvienot kompetentās valsts iestādes un augsta līmeņa ārvalstu speciālistus, lai dalītos ar informāciju un pieredzi par sankciju efektīvu piemērošanu pret Baltkrieviju. Konferencē notika dinamiska viedokļu apmaiņa gan no akadēmiskā skatu punkta, gan no praktiskās pieredzes, kopīgi veidojot kvalitatīvus ieteikumus turpmākajiem sankciju īstenošanas plāniem. Pasākums sasniedza plašu auditoriju, pulcējot teju 300 pārstāvjus gan no valsts institūcijām, gan ārvalstu speciālistus.

DALĪBA STARPTAUTISKAJOS NOVĒRTĒJUMOS

Viena no Finanšu izlūkošanas dienesta funkcijām ir nodrošināt Latvijas pārstāvību dažādos ar NILL/TF/PF novērtēšanas jomu saistītos starptautiskos novērtēšanas procesos. 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests piedalījās sešos dažādos starptautisko organizāciju veiktos Latvijas NILL/TF/PF novērtēšanas sistēmas novērtējumos. Piemēram, Finanšu izlūkošanas dienesta vadībā Latvija 2021. gada 31. martā Moneyval iesniedza 2. pastiprinātās uzraudzības pēcpārbaudes ziņojumu.

Latvijas starptautiskā reputācija NILL/TF/PF novērtēšanas jomā tiek atjaunota, starptautiskajām organizācijām novērtējot Latvijas paveikto NILL/TF/PF novērtēšanas jomas pilnveidē. Piemēram, Starptautiskā Valūtas Fonda (SVF) eksperti 4. panta konsultāciju dokumentos pasākumus NILL/TF/PF novērtēšanas sistēmas uzlabošanai novērtējuši pozitīvi, izceļot pēdējos gados sasniegto progresu NILL/TF/PF novērtēšanas sistēmas pilnveidošanā.

Kā īpaši veiksmīgas izceltas šādas Finanšu izlūkošanas dienesta iniciatīvas:

- publiskās – privātās partnerības mehānisma darbība (jeb sadarbības koordinācijas grupa);
- uzraudzības un kontroles institūciju klātienes pārbažu regularitāte;
- sniegtās apmācības Novērtēšanas likuma subjektiem NILL/TF/PF novērtēšanas jomā, pilnībā operacionāls patieso labuma guvēju reģistrs.

Būtiskākie 2021. gadā notikušie starptautiskie novērtējumi, kuros Finanšu izlūkošanas dienests savas kompetences ietvaros sniedzis pienesumu, ir šādi:

Moneyval pastiprinātās uzraudzības process.

Lai gan 2020. gada 22. janvārī ar Eiropas Padomes Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novērtēšanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komitejas "Moneyval" publicēto pēcpārbaudes ziņojumu tika atzīts, ka Latvija ir pirmā Moneyval dalībvalsts un otrā valsts pasaulē, kas novērtēta kā vismaz "lielākoties atbilstoša" visām 40 Finanšu darījumu darba grupas (turpmāk – FATF) rekomendācijām un 2020. gada 21. februāra FATF plenārsēdē lemto par Latvijas neiekļaušanu tā dēvētajā "pelēkajā sarakstā", Latvija joprojām atrodas Moneyval pastiprinātā uzraudzībā. Latvija Finanšu izlūkošanas dienesta

vadībā 2021. gada 31. martā Moneyval iesniedza 2. pastiprinātās uzraudzības pēcpārbaudes ziņojumu. Šajā apjomīgajā ziņojumā (131 lpp.) Latvija sniedza aktuālo informāciju par progresu un sasniegtajiem rezultātiem NILL/TF/PF novēršanas pasākumu ieviešanā.

4AMLD³ ieviešanas un īstenošanas efektivitātes novērtēšanas process.

Latvija Finanšu ministrijas vadībā atskaitījās Eiropas Padomei par 4AMLD nosacījumu piemērošanas efektivitāti nacionālā regulējuma kontekstā. Arī Finanšu izlūkošanas dienests atbilstoši savai kompetencei sniedza efektivitāti pamatojošu statistiku un komentārus. 2021. gada 16.-19. martā notika tiešsaistes tikšanās ar Eiropas Padomes novērtēšanas komisijas ekspertiem (tikšanās ar uzraudzības un kontroles institūciju, tiesību aizsardzības iestāžu, Novēršanas likuma subjektu, Finanšu ministrijas un Finanšu izlūkošanas dienesta pārstāvjiem). 2021. gada 9. aprīlī tika saņemts novērtējuma ziņojuma projekts, savukārt 2021. gada 22. aprīlī Eiropas Padomei tika iesniegts Latvijas viedoklis par novērtējuma ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, kā arī precizēta vai iesniegta papildu informācija.

ANO Pretterorisma komitejas izpilddirektorāta novērtēšanas vizīte.

ANO Pretterorisma komitejas izpilddirektorāta novērtējumā tika izvērtēts Latvijas progress Drošības padomes rezolūciju, kas saistītas ar terorisma un terorisma finansēšanas novēršanu, īstenošanā. No 2021. gada 28. jūnija līdz 2. jūlijam notika konsultācijas video formātā ar novērtēšanas komisijas ekspertiem, kuru laikā tika sniegti ekspertu ieteikumi, kas Latvijai jāveic, lai pilnībā īstenotu attiecīgās Drošības padomes rezolūcijas; apzināti labās prakses piemēri; apzinātas jomas, kurās Latvijai būtu lietderīgi saņemt tehnisko palīdzību, vai kurās Latvija varētu sniegt tehnisko palīdzību.

OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas 3. fāzes novērtējums par Latviju.

Latvija Tieslietu ministrijas vadībā 2021. gada 21. jūnijā iesniedza atskaiti Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas Sekretariātam par 3. fāzes novērtējumā izteikto rekomendāciju izpildi. Atskaitē Finanšu

³ ES Direktīva 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 684/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK

izlūkošanas dienests sniedza komentārus par tās atbildībā esošo rekomendāciju izpildi un progresu, tostarp par Finanšu izlūkošanas dienesta lomu ārvalstu kukuļdošanas atklāšanā, Finanšu izlūkošanas dienesta resursiem un kapacitāti, centieniem uzlabot informācijas apriti starp Finanšu izlūkošanas dienestu un tiesību aizsardzības iestādēm.

2021. gada oktobrī OECD Kukuļdošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupa apstiprināja ziņojumu par Latvijas 3. fāzes novērtējumā sniegto rekomendāciju izpildi. Finanšu izlūkošanas dienesta kompetencē esošās rekomendācijas tika novērtētas kā pilnībā izpildītas, tostarp rekomendācija par informācijas apmaiņas starp Finanšu izlūkošanas dienestu un tiesību aizsardzības iestādēm veicināšanu un atvieglotāšanu, kā arī rekomendācija, kas noteica nodrošināt Finanšu izlūkošanas dienesta kapacitātes stiprināšanu. Darba grupa augstu novērtēja rezultātus, kas tika panākti rekomendāciju izpildē, proti, ar Finanšu izlūkošanas dienesta atbalstu tika atklāti vairāki ārvalstu amatpersonu kukuļdošanas gadījumi, kā arī nodrošināta iespējamu noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācija. Darba grupa īpaši atzīmēja Finanšu izlūkošanas dienesta paveikto, lai uzlabotu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un atklāšanu, tostarp veicot institucionālās reformas, palielinot Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku skaitu, paplašinot ziņošanas prasības un regulāri atjauninot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riska kritērijus.

Starptautiskā Valūtas fonda IV panta novērtējums par Latviju.

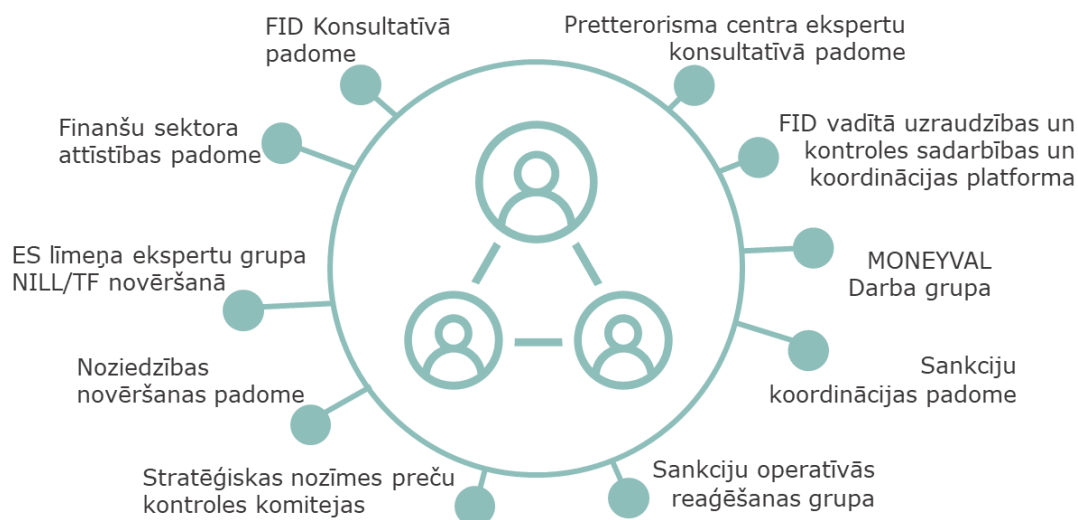
Starptautiskais Valūtas fonds (turpmāk – SVF) ik gadu veic apskatus par valstu makroekonomiskās un finanšu stabilitātes situāciju. Šajos novērtējumos uzmanība tiek pievērsta arī NILL/TF/PF novēršanas jomai. Latvijas novērtējuma ietvaros Latvijas Bankas vadībā tika aizvadīta tiešsaistes tikšanās ar SVF ekspertiem, pēc kuras tika saņemti SVF 4. panta konsultāciju dokumenti. SVF eksperti IV panta konsultāciju dokumentos⁴ pasākumus NILL/TF/PF sistēmas uzlabošanai novērtējuši pozitīvi, izceļot aizvadītajos gados sasniegto progresu NILL/TF/PF novēršanas sistēmas pilnveidošanā. Kā īpaši veiksmīgas izceltas šādas iniciatīvas: publiskās – privātās partnerības mehānisma darbība; uzraudzības un kontroles institūciju klātienes pārbaužu regularitāte, sniegtās apmācības Novēršanas likuma subjektiem NILL/TF/PF jomā, pilnībā operacionāls patiesā labuma guvēju reģistrs.

⁴ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2021/08/31/Republic-of-Latvia-2021-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-465002>

SVF Ziemeļvalstu un Baltijas valstu reģiona finanšu sektora novērtēšana NILLTF novēрšanas jomā.

Šī novērtējuma ietvaros SVF vērtē finanšu plūsmu (banku un citu finanšu institūciju) analīzi ar / starp reģiona valstīm, šo plūsmu ietekmi uz NILLTF riskiem, kā arī uzraudzības un kontroles institūciju sadarbību šajā jomā. Latvija Latvijas Bankas vadībā aizpildīja un iesniedza novērtējuma veikšanai nepieciešamo dokumentāciju. Arī Finanšu izlūkošanas dienests iesniedza plašu informāciju un to pamatojošu statistiku, tostarp saistībā ar Finanšu izlūkošanas dienesta resursiem un kapacitāti, aizdomīgu darījumu ziņošanas praksi un rādītājiem, izstrādātajiem palīgmateriāliem un vadlīnijām Novēрšanas likuma subjektiem un sadarbības partneriem, stratēģiskās analīzes produktiem un to pienesumu.

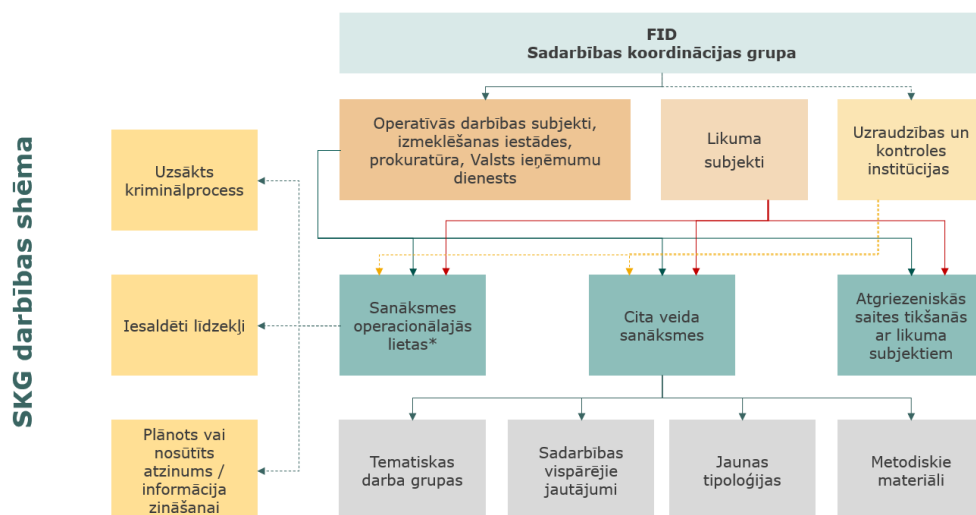
FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA SADARBĪBAS PLATFORMAS

Sadarbības koordinācijas grupas darbība

Finanšu izlūkošanas dienesta funkciju izpilde nav iespējama bez efektīvas sadarbības ar tiesību aizsardzības iestādēm un prokuratūru, kā arī ar Novēršanas likuma subjektiem un to uzraudzības un kontroles institūcijām. Saskaņā ar Novēršanas likuma 55. pantu šādas sadarbības mērķis ir veicināt iesaistītajām institūcijām, Novēršanas likuma subjektiem un uzraudzības un kontroles institūcijām normatīvajos aktos noteikto uzdevumu efektīvu izpildi.

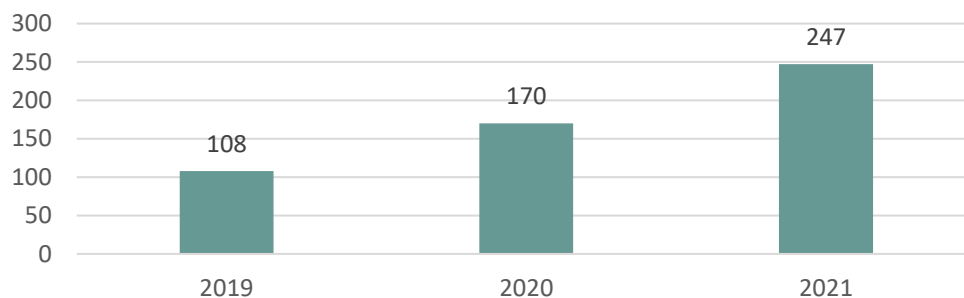
Novēršanas likums nosaka, ka Finanšu izlūkošanas dienests koordinē iesaistīto institūciju (operatīvās darbības subjektu, izmeklēšanas iestāžu, prokuratūras, VID, kā arī Novēršanas likuma subjektu) sadarbību, ka arī to, ka sadarbību koordinē, sasaucot sadarbības koordinācijas grupu. Sadarbības koordinācijas grupu sasauc Finanšu izlūkošanas dienests pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to ierosina vismaz viena no iesaistītajām institūcijām. Sadarbības koordinācijas grupas darbība shematiski attēlota zemāk.

*Apmainās ar informāciju, kas attiecas uz NILL/TF/PF, šo darbību mēģinājumu vai citu ar to saistītu NN vai aizdomīgu darījumu. Driest izskatīt konkrētas situācijas, kurās notiek pārbaudes vai izmeklēšana un apmainīties ar informāciju.

Sadarbības koordinācijas grupa ir efektīvs, elastīgs un operatīvs sadarbības koordinācijas instruments, par ko liecina strauji augošais sasaukto sadarbības koordinācijas grupas sanāksmju skaits. 2019. gadā tika sasauktas 108 sadarbības koordinācijas grupas sēdes, 2020. gadā – 170 un 2021. gadā – 247 (no kurām attiecīgi 14, 39 un 65 sēdes bija atkārtotas, turpinot konkrētu sadarbības jautājumu izskatīšanu).

**Sadarbības koordinācijas grupas sanāksmju dinamika
2019.-2021. gadā**

Kaut gan gandrīz visas iesaistītas institūcijas ir izmantojušas tiesības ierosināt sadarbības koordinācijas grupas sēdes sasaukšanu, visbiežāk tās tika sasauktas pēc Finanšu izlūkošanas dienesta iniciatīvas: 2019. gadā – 62 sēdes, 2020. gadā – 98 un 2021. gadā – 195.

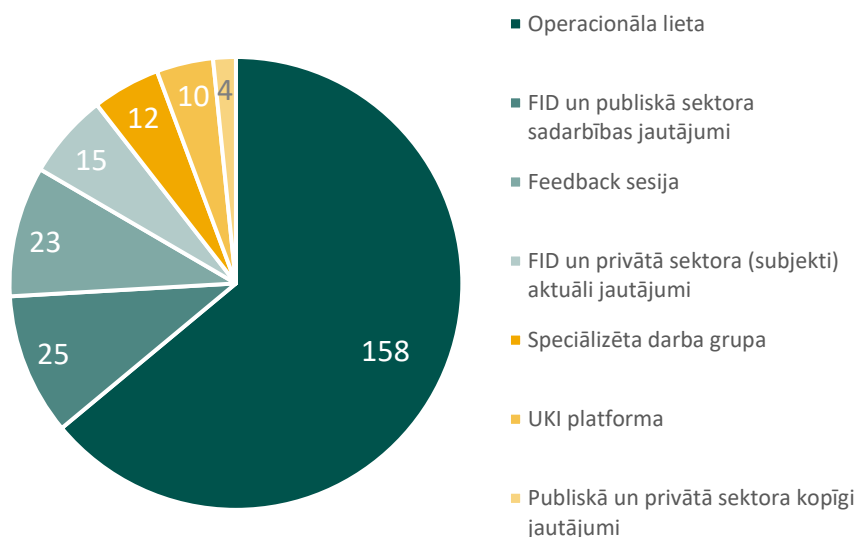
Sadarbības koordinācijas grupas sanāksmes tiek sasauktas dažādu jautājumu izskatīšanai, tostarp:

- Finanšu izlūkošanas dienesta operacionālas lietas;
- Finanšu izlūkošanas dienesta un publiskā sektora sadarbības jautājumi;

- atgriezeniskās saites sanāksmes ar mērķi informēt konkrētu Novēršanas likuma subjektu un/vai tā uzraudzības un kontroles iestādi par ziņošanas FID kvalitāti;
- Finanšu izlūkošanas dienesta un privātā sektora (Novēršanas likuma subjekti) aktuālie jautājumi;
- specializētas darba grupas;
- uzraudzības un kontroles institūciju platforma;
- publiskā un privātā sektora kopīgie jautājumi.

2021. gadā visbiežāk sadarbības koordinācijas grupas sanāksmes tika organizētas operacionālajos jautājumos – 158, no kurām 112 – Finanšu izlūkošanas dienesta operacionālajās lietās.

Sadarbības koordinācijas grupas sadarbības koordinācijas grupas sēžu saturs 2021. gadā

Finanšu izlūkošanas dienesta un publiskā sektora sadarbībā notikušas 10 Uzraudzības un kontroles institūciju sadarbības un koordinācijas platformas sanāksmes. Šīs platformas darbība vecina gan Finanšu izlūkošanas dienesta, gan uzraudzības un kontroles institūciju Novēršanas likumā noteikto pienākumu izpildi, kā arī apliecina Finanšu izlūkošanas dienesta kā Latvijā vadošās iestādes pozīcijas NILL/TF/PF novēršanā. Ar platformas starpniecību Finanšu izlūkošanas dienestam ir iespēja izzināt uzraudzības un kontroles institūciju darbības aktualitātes, kā arī apzināt un rast risinājumus ar NILL/TF/PF novēršanas jomu saistītajiem problēmjautājumiem.

Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbībā ar publisko un privāto sektoru notikušas 23 atgriezeniskās saites sesijas, no tām 12 organizētas ar kredītiestādēm, 7 ar uzraudzības un kontroles institūcijām, kā arī 4 tikšanās ar atsevišķiem Novēršanas likuma subjektiem, kas nav kredītiestādes.

2021. gadā notika atgriezeniskās saites sanāksmes ar tām kredītiestādēm, kuras ir sniegušas vismaz 10 ziņojumus par aizdomīgu darījumu vai darījumiem 2020. gadā, kā arī 3 šādas sanāksmes ar citiem Novēršanas likuma subjektiem. Atgriezeniskās saites sesijās tika aplūkota statistika (ziņojumu skaits, tipoloģijas, ziņotās iespējamo noziedzīgo nodarījumu grupas u.c.) un konkrēta informācija no 2020. gadā sniegtajiem ziņojumiem, kas tika analizēta kopā ar attiecīgo Likuma subjektu.

2021. gadā Novēršanas likuma subjekti ir piedalījušies 88 sadarbības koordinācijas grupas sanāksmēs, no kurām kredītiestādes piedalījās 75, bet citi Novēršanas likuma subjekti – 13 sanāksmēs. 18 sanāksmes tika sasauktas pēc privātā sektora iniciatīvas: 16 – pēc kredītiestāžu iniciatīvas un 2 – pēc zvērināta advokāta vai cita neatkarīga juridisko pakalpojumu sniedzēja klienta vārdā, iniciatīvas.

Pēc privātā sektora pārstāvju iniciatīvas sasauktajās sadarbības koordinācijas grupas sanāksmēs galvenokārt tika apspriesti ar operacionālajām lietām saistīti jautājumi, kā arī savstarpējās sadarbības jautājumi.

Privātā un publiskā sektora sadarbības ietvaros 2021. gadā pēc KNAB iniciatīvas notika 6 sadarbības koordinācijas grupas sanāksmes, kurās kredītiestādēm tika nodota riska informācija. Kredītiestādes, izvērtējot šo informāciju, sniedza ziņojumus Finanšu izlūkošanas dienestam. Dīvos gadījumos uz kredītiestāžu ziņojumu pamata tika sagatavota un sniegta informācija KNAB normatīvajos aktos noteikto uzdevumu veikšanai.

Sadarbības koordinācijas grupas darbība rada būtisku pienesumu publiskā un privātā sektora sadarbībai. Šāds informācijas apmaiņas modelis ievērojami paātrina NILL/TF/PF gadījumu atklāšanu, izpēti un informācijas nodošanu tiesību aizsardzības iestādēm procesuālo darbību veikšanai, kā arī starpinstitūciju līmenī veicina vienotas izpratnes veidošanu NILL/TF/PF novēršanas jautājumos.

2021. gadā novitāte sadarbības koordinācijas grupas darbībā bija vairāku specializētu sadarbības koordinācijas grupas darba grupu izveide un darbība. Pirmo reizi tika izveidota starpinstitucionāla "ilgtspējīga", uz projektu vērsta Korupcijas novēršanas un apkarošanas sadarbības koordinācijas grupa ar pastāvīgu sastāvu – pārstāvjiem no 4 Latvijas lielākajām kredītiestādēm, Finanšu izlūkošanas dienesta, KNAB un Ģenerālprokuratūras. Gada laikā notika 6 šīs grupas sanāksmes, kuru rezultātā tika izstrādāts dokuments "Koruptīvu noziedzīgu nodarījumu indikatori un

gadījumu analīze”, kas ir publicēts Finanšu izlūkošanas dienesta [mājaslapā](#).⁵

Četrās Starpinstitūciju darba grupas sēdēs likvidējamās AS “ABLV Bank” pašlikvidācijas procesā identificēto (iespējamo) noziedzīgo nodarījumu atklāšanas efektīvizēšanai tika koordinēta Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbība ar Valsts policiju un prokuratūru.

Tiesību aizsardzības iestāžu pārstāvība sadarbības koordinācijas grupā ir būtiski augusi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tiesību aizsardzības iestādes piedalījās 166 sadarbības koordinācijas grupas sanāksmēs 2021. gadā.

Iestāde	2020.	2021.
Valsts policija	49	69
tajā skaitā ENAP	27	41
tajā skaitā ONAP	11	12
KNAB	9	37
VID NMPP	15	20
VDD	12	17

⁵ Koruptīvu noziedzīgu nodarījumu indikatori un gadījumu analīze. 2021. <https://www.fid.gov.lv/lv/aktualitates/koruptivu-noziedzigu-nodarijumu-indikatori-un-gadijumu-analize>

Prokuratūra piedalījās 33 sadarbības koordinācijas grupas sēdēs (par 10 sēdēm vairāk nekā 2020. gadā).

Piemērs: sadarbības koordinācijas grupas gadījuma analīze

2021. gadā Valsts policija aizturēja organizētu grupu, kas tika turēta aizdomās par iespējamu cilvēku tirdzniecību.

Pēc Valsts policijas iniciatīvas bija nepieciešams ātrs un efektīvs risinājums, lai novērstu potenciāli noziedzīgi iegūtu līdzekļu aizplūšanu. Finanšu izlūkošanas dienests tajā pašā dienā sasauca sadarbības koordinācijas grupas sēdi, kurā tika pieaicināti gan Valsts policijas pārstāvji, gan to banku pārstāvji, kurās noziegumā iesaistītajām personām atradās konti.

Valsts policija informēja bankas par lietas apstākļiem un plānotajām darbībām, vienlaikus nodrošinot konfidencialitāti, jo informācija tika nodota sadarbības koordinācijas grupas ietvaros.

Tajā pašā dienā Finanšu izlūkošanas dienests izdeva rīkojumus bankām par darījumu pārraudzību ar konkrēto lietu saistīto personu kontos. Rezultātā, neveicot iesaistīto personu līdzekļu iesaldēšanu (kas varētu traucēt izmeklēšanas darbībām vai būt nesamērīgi), sadarbības koordinācijas grupas modelis nodrošināja, ka lietā iesaistīto personu iespējami noziedzīgi iegūti līdzekļi nemainītu savu atrašanās vietu bez padziļinātas bankas un Finanšu izlūkošanas dienesta pārbaudes.

Finanšu izlūkošanas dienesta atbildes uz tiesību aizsardzības institūciju pieprasījumiem

Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbības ar tiesību aizsardzības institūcijām un prokuratūru būtisks elements ir atbilžu sniegšana uz pieprasījumiem.

Saskaņā ar Novēršanas likuma 56. panta pirmo daļu Finanšu izlūkošanas dienests sniedz tā rīcībā esošo informāciju pēc operatīvās darbības subjektu, izmeklēšanas iestāžu vai prokuratūras pieprasījuma operatīvās darbības procesā vai kriminālprocesā, kā arī pēc tiesas pieprasījuma kriminālprocesā.

Pieprasījumu skaits Finanšu izlūkošanas dienestam ir diezgan stabils – 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests saņēma 304 pieprasījumus (par diviem pieprasījumiem mazāk nekā 2020. gadā). Ievērojami - trīskārt ir pieaudzis Iekšējās drošības biroja pieprasījumu skaits, divkārt – prokuratūras pieprasījumu skaits.

Institūcija	2020.	2021.
Militāra policija	2	1
Robežsardze	0	1
VID IDP	2	2
VDD	17	6
IDB	3	10
KNAB	15	16
Prokuratūra	9	19
NMPP	50	35
Valsts policija	195	213
Kopā:	298	303

Valsts policija nosūtīja Finanšu izlūkošanas dienestam 213 pieprasījumus, no kuriem 100 bija no Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes struktūrvienībām (75 – no Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes un 12 – no Organizētās noziedzības apkarošanas pārvaldes), bet 113 – no reģionālajām pārvaldēm.

No 266 pieprasījumiem, kuros bija norādīta saistība ar konkrētu noziedzīgu nodarījumu, lielāka daļa bija saistīta ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu – 178. No tiem 137 gadījumos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju bija norādīta bez predikatīviem noziedzīgiem nodarījumiem.

Visizplatītākie predikatīvie noziedzīgie nodarījumi, kuri pieprasījumos norādīti līdz ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, bija:

- noziedzīgi nodarījumi nodokļu jomā – izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas – 18 reizes, no tām 13 reizes, ja to izdarījusi organizēta grupa, kā arī izvairīšanās no deklarācijas iesniegšanas – 1 reizi;
- noziedzīgi nodarījumi korupcijas jomā – 7;
- noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu – 8, no kuriem – 7 – krāpšanas un 1 piesavināšanās.

Citi predikatīvie noziedzīgie nodarījumi bija starptautisko organizāciju un Latvijas Republikas noteikto sankciju pārkāpšana, cilvēku tirdzniecība, preču un vielu, kuru aprīte ir aizliegta vai speciāli reglamentēta, pārvietošana pāri Latvijas Republikas valsts robežai.

88 pieprasījumi bija saistīti ar dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, nesasaistot tos ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Šajos pieprasījumos visbiežāk tika minēti:

- krāpšana – 26;
- noziedzīgi nodarījumi narkotiku jomā – 15;

- slepkavības – 10, no tām slepkavības pastiprinošos apstākļos – 4 un slepkavības sevišķi pastiprinošos apstākļos arī 4;
- noziedzīgi nodarījumi nodokļu jomā – 7;
- ziņu nesniegšana un nepatiesu ziņu sniegšana par līdzekļu piederību un patieso labuma guvēju – 7;
- alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu nelikumīga izgatavošana (ražošana), uzglabāšana, pārvietošana un realizācija – 4.

Finanšu izlūkošanas dienests uz 2021. gadā saņemtajiem 304 pieprasījumiem sagatavoja 248 atbildes. Atsevišķos gadījumos atbildes tika sniegtas kā kompetentās institūcijas atzinums (3), informācija zināšanai – 2 un kā papildatbilde uz agrāk saņemto pieprasījumu – 1. Pēc atbilžu sniegšanas Finanšu izlūkošanas dienests nosūtīja 10 papildu informācijas par pieprasījumos uzdotajiem jautājumiem. Uz pieprasījumiem, uz kuriem vēl nav sniegta atbilde, Finanšu izlūkošanas dienests sniedza 27 starpatbildes.

Vidējais atbildes sagatavošanas ilgums uz pieprasījumiem 2021. gadā bija 31 diena, tomēr jāņem vērā, ka atbilžu gatavošanas ilgums saistībā ar informācijas pieprasīšanu no ārvalstu dienestiem (26% no visiem pieprasījumiem) ir lielā mērā atkarīgs no ārvalstu dienestu atbilžu sniegšanas ātruma. 26% gadījumu atbilde tika sniegta vienas nedēļas laikā, tostarp 8 reizes, kad atbilde tika sniegta pieprasījuma saņemšanas dienā un 11 reizes – nākamajā dienā.

INOVĀCIJAS UN TEHNOLOĢISKIE ATBALSTA RISINĀJUMI

Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gada 1. oktobrī noslēdza pirmo fāzi lielākajam digitālās transformācijas projektam iestādes vēsturē, uzsākot lietot starptautisku atzinību ieguvušo sistēmu goAML pilnā funkcionalitātē. Līdz ar sistēmas ieviešanu mainījās ziņojumu un sliekšņa deklarāciju saņemšanas un analīzes plūsmas, kā arī Finanšu izlūkošanas dienesta analīzes dokumentu nosūtīšanas procedūra. Finanšu izlūkošanas dienests ne tikai sniedza ieguldījumu elektroniskās informācijas aprites spēcīgāšanā valstī, bet nodrošināja dokumentu nodošanu sadarbības partneriem nekavējoties, izmantojot drošu sakaru kanālu.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja izstrādāta programmatūra goAML ir zelta standarts finanšu izlūkošanas dienestu vidē un palielinoties dienestu skaitam, kas šo sistēmu lieto, tās attīstība notiek mērķtiecīgāk.

goAML nodrošinātā funkcionalitāte tika papildināta ar tiesību aizsardzības iestāžu atbalstītu vizualizācijas risinājumu, tā veidojot platformu tālākai datu pilnveidošanas un bagātināšanas procesu risinājumiem.

Līdz ar goAML ieviešanu noslēdzās posms, kurā Novēršanas likuma subjektiem, konstatējot aizdomīgus darījumus nodokļu jomā, bija jāsniedz ziņojums gan Finanšu izlūkošanas dienestam, gan VID. Pašlaik ziņojums, ko Novēršanas likuma subjekts atzīmē kā piekritīgu arī VID, pēc tā akceptēšanas Finanšu izlūkošanas dienestā, tiek automātiski nosūtīts VID. Jaunais risinājums ievērojami atvieglojis darbu Novēršanas likuma subjektiem.

Aktīvo institūciju skaits goAML pakāpeniski pieaug:

- 2021. gada 1. novembrī goAML aktīvo institūciju skaits sasniedza 422;
- 2021. gada 1. decembrī – 588;
- 2022. gada 1. janvārī – 685.

Salīdzinājumā ar iepriekšējās E-ziņošanas jeb "Informācijas sniegšana par aizdomīgiem darījumiem un sliekšņa

deklarācijām” aktīvo institūciju skaits sistēmas slēgšanas datumā 2021. gada 30. septembrī bija 692.

2021. gada novembrī goAML uzsāka lietot arī četras tiesību aizsardzības iestādes, kas ir svarīgi Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbības partneri.

Lai arī līdz ar jaunās sistēmas ieviešanu tika kardināli mainīts ziņojumu saturs un lietotāja saskarne, sistēmas nomaiņas process notika bez traucējumiem. To sekmēja savlaicīga piekļuve lietotāju testa videi, sagatavotās lietotāja rokasgrāmatas un savlaicīgi sniegtais atbalsts. Arī epidemioloģiskās situācijas ietekmē attālinātās apmācībās tiešsaistē bija iespējams piedalīties lielākam dalībnieku skaitam nekā mācības klātienē. Tomēr nozīmīgākais veiksmes faktors bija veiksmīgā un savstarpēji atvērtā komunikācija starp Novēršanas likuma subjektiem un Finanšu izlūkošanas dienestu.

Vienlaicīgi digitālās transformācijas laikā tika stiprināti arī iekšējās informācijas sistēmu aizsardzības risinājumi, paplašinot drošības notikumu un resursu pārraudzību, nodrošinot efektīvāku resursu sadali un savlaicīgu kļūdu apstrādi, tādējādi ļaujot savlaicīgi novērst potenciālās kļūdas un veidot efektīvāku resursu pārdali starp procesiem.

Finanšu izlūkošanas dienests pievērs lielu uzmanību informācijas drošības nodrošināšanai attālinātā darba apstākļos. Ieviesta jauna video konferenču platforma, lai nodrošinātu saziņu iestādes, nacionālā un starptautiskā mērogā, neizmantojot trešo pušu serveru platformas.

Pieaugot Finanšu izlūkošanas dienestā saņemto, apstrādāto un izstrādāto dokumentu apjomam, ieviests mūsdienīgs centralizēto rezerves kopiju un replikāciju pārvaldības risinājums.

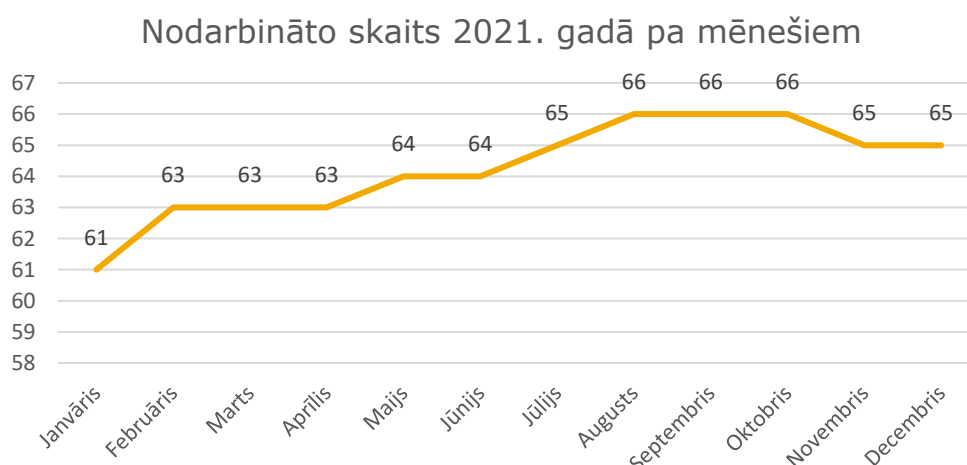
Finanšu izlūkošanas dienests pilnveidojis mājaslapu <https://sankcijas.fid.gov.lv/>, kurā uztur informāciju par sankciju subjektiem – fizisku vai juridisku personu vai citu identificējamu subjektu (attiecībā uz kuriem noteiktas nacionālās vai starptautiskās sankcijas), un izveidojis tīmekļa pakalpi, kas ļauj piekļūt aktuālajiem sankciju sarakstiem bez maksas. Publicētās tīmekļa pakalpes iespējams saņemt, izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāja koplietošanas komponenti API Pārvaldnieks.

DARBINIEKI FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTĀ

Finanšu izlūkošanas dienesta Personāla politika ir balstīta atlases, atlīdzības, darba izpildes, apmācību un darba vides savstarpējā mijiedarbībā. Personāla politikas uzdevums ir sekmēt Finanšu izlūkošanas dienesta darbības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi, piesaistot motivētus ierēdņus un darbiniekus, attīstot to profesionālās kvalitātes, sasniedzot augsti kvalificētu ekspertu līmeni nozarē.

Atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 29. septembra rīkojumam Nr. 576 "Par pasākumu plānu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas laikposmam no 2020. līdz 2022. gadam", Finanšu izlūkošanas dienestam no 2021. gada 1. janvāra tika piešķirtas divas papildu amata vietas. Kopējais Finanšu izlūkošanas dienesta amata vietu skaits 2021. gada janvārī bija 68, tai skaitā, 14 ierēdņu amati un 54 darbinieku amati.

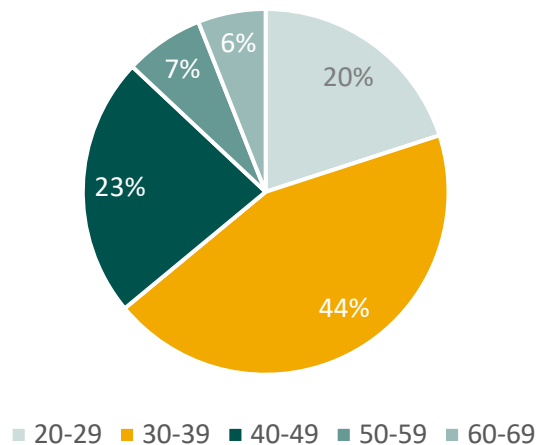
2021. gada 1. janvārī Finanšu izlūkošanas dienestā bija aizpildītas 61 amata vietas, taču, pieaugot nodarbināto skaitam, gada noslēgumā Finanšu izlūkošanas dienestā bija 65 aizpildītas amata vietas. 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienestam pievienojās 11 jauni darbinieki un vidēji pārskata gadā aizpildītas ir 64 amata vietas.

Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku vidējais vecums ir 38 gadi. Finanšu izlūkošanas dienestā strādā 73% sievietes un 27% - vīrieši.

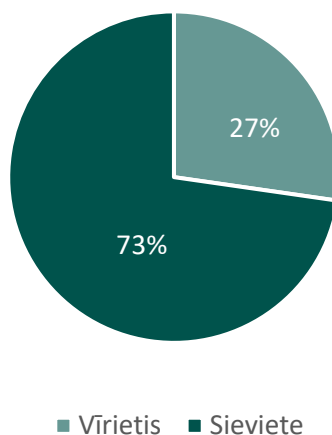
Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku skaits sadalījumā pa vecuma grupām:

Darbinieku skaits pa vecuma grupām

Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku skaits sadalījumā pēc dzimuma:

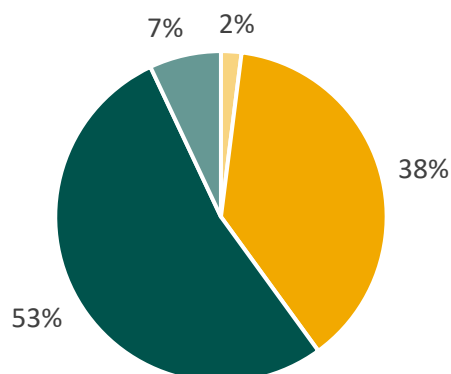
Dzimumu sadalījums

Lielākā daļa jeb 53% Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku ir ieguvuši maģistra grādu, savukārt bakalaura grādu ir ieguvuši 38% darbinieku.

Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieku izglītības līmenis:

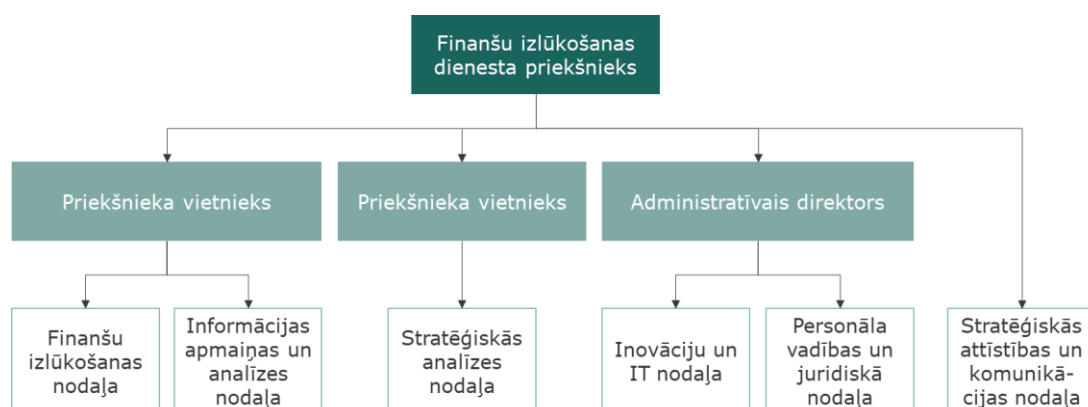
Izglītības līmenis

■ 1. līmeņa augstākā izglītība ■ Bakalaura grāds ■ Maģistra grāds ■ Doktora grāds

Lai nostiprinātu zināšanas un paaugstinātu kvalifikāciju noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, vairākiem Finanšu izlūkošanas dienesta darbiniekiem ir bijusi iespēja piedalīties starptautiskajā sertificētu naudas atmazgāšanas apkarošanas speciālistu asociācijas (ACAMS) akreditētajā apmācību programmā un kvalificēties sertificēta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas speciālista (CAMS) eksāmena kārtīšanai. Pēc vairāku mēnešu patstāvīga apmācību procesa, 2021. gada beigās 11 Finanšu izlūkošanas dienesta darbinieki ir ieguvuši prestižo CAMS sertifikātu.

Finanšu izlūkošanas dienesta struktūra

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Lai informētu par Finanšu izlūkošanas dienesta aktualitātēm un paveikto, kā arī jaunumiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gadā nodrošināja saziņu ar sabiedrību dažādos komunikācijas kanālos.

Sadarbība ar medijiem

Lai skaidrotu Finanšu izlūkošanas dienesta, kā arī aktualitātes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, pārskata periodā Finanšu izlūkošanas dienests ir sagatavojis un sniedzis atbildes uz mediju pieprasījumiem, kā arī proaktīvi īstenojis publicitātes aktivitātes. Finanšu izlūkošanas dienesta temati tika atspoguļoti nacionālajos medijos informatīvu sižetu, interviju, viedokļrakstu, izglītojošu un skaidrojošu materiālu formātā. Finanšu izlūkošanas dienesta viedoklis ticis atspoguļots arī starptautiskajās ar NILL/TF/PF novēršanas jomu saistītajās informatīvajās vietnēs.

Svarīgākie mediju interesējošie temati 2021. gadā:

- Izmaiņas ziņošanā par aizdomīgiem darījumiem kontekstā ar jaunu ziņošanas sistēmas ieviešanu goAML.
- Finanšu izlūkošanas darbības rezultāti, tostarp saņemto un analizēto ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem skaita dinamika.
- Finanšu izlūkošanas dienesta iecere AML Inovāciju centra izveidē, kas nodrošinās operatīvu sadarbību starp Finanšu izlūkošanas dienesta speciālistiem, tiesību aizsardzības iestāžu un citu finanšu noziedzumu apkarošanā iesaistīto institūciju pārstāvjiem gan valstiskā, gan Baltijas mērogā.
- Finanšu izlūkošana kā nacionālās drošības jautājums.
- Eiropas komisijas priekšlikumi ES līmeņa NILL/TF/PF novēršanas sistēmas reformai.

Komunikācija sociālajos tīklos

Sekojošās tendencēs komunikācijas jomā, Finanšu izlūkošanas dienests ikdienas komunikācijā ar sabiedrību izmanto sociālos tīklus. Arī 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienests regulāri informēja savus sekotājus un citus sociālo tīklu lietotājus par aktualitātēm savā darbā un NILL/TF/PF novēršanas jomā, kā arī

citiem saistošiem jaunumiem. Lai informācija būtu vienkāršāk uztverama, Finanšu izlūkošanas dienests sociālo tīklu komunikācijā izmantoja vizuāli noformētus materiālus, tostarp fotogrāfijas un infografikas.

Finanšu izlūkošanas dienesta sekotāju skaits sociālo tīklu platformās arvien pieaug. 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienesta profesionālās sociālās platformas LinkedIn sekotāju skaits sasniedza 5 000 sekotājus. Savukārt sociālajā vietnē Facebook Finanšu izlūkošanas dienestam bija 700 sekotāji, mikroblogošanas vietnē Twitter – 300 sekotāji.

Dalība sarunu festivālā "Lampa"

Lai sabiedrībai saprotamā un saistošā veidā skaidrotu finanšu noziegumu riskus un Finanšu izlūkošanas dienesta lomu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, Finanšu izlūkošanas dienesta pārstāvji 2021. gadā piedalījās sarunu festivāla "Lampa" diskusijās. Diskusija "Ziņot vai neziņot? – tāds ir jautājums" bija veltīta ziņošanas nozīmes aktualizēšanai no sabiedrības, valsts pārvaldes un citu valstu perspektīvas, savukārt diskusijā "Kriptovalūtas un naudas atmazgāšana. Kā novērst šādus noziegumus?" eksperti pārrunāja starptautisko un Latvijas pieredzi kriptovalūtu un naudas atmazgāšanas noziegumu novēršanā.

Informatīvi izglītojošā kampaņa "Naudas li(ī)kumi"

Finanšu izlūkošanas dienestam kā vadošajai iestādei NILL/TF/PF novēršanā atbilstoši Ministru kabineta rīkojuma Nr. 653 "Par Pasākumu plānu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. līdz 2022. gadam" 1.3.punkta 2. apakšpunktam, ir pienākums organizēt Naudas likumu dienas kā izglītojošu kampaņu uzņēmējiem un sabiedrībai, lai vairotu izpratni par ekonomiskajiem un finanšu noziegumiem, kā arī brīdināt iedzīvotājus par riskiem tikt iesaistītiem tajos.

Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gadā laikā no 1. februāra līdz 31. martam īstenoja informatīvi izglītojošu kampaņu "Naudas li(ī)kumi". Kampaņas galvenie mērķi bija vērst sabiedrības uzmanību uz finanšu noziegumu riskiem, skaidrot finanšu izlūkošanas procesu un to nepieciešamību, rosināt sabiedrību atpazīt un identificēt riska situācijas finanšu noziegumu kontekstā, kā arī atspoguļot potenciālos rīcības scenārijus aizdomīgās situācijās.

Kampaņas stratēģijas pamatu veidoja vēstījumi, lai veicinātu sabiedrības izpratni par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas

novēršanas nepieciešamību visu iedzīvotāju interesēs, jo finanšu noziegumi kavē valsts ekonomikas izaugsmi un negatīvi ietekmē tautsaimniecības attīstību. Kampaņā tika skaidrots, ka viens no valsts stabilitātes garantiem ir caurspīdīga, atzīta un kontrolēta finanšu sistēma, nepieļaujot nelegālu līdzekļu caurplūšanu vai bāzēšanos, tādējādi veicinot ekonomikas izaugsmi, uzņēmējdarbības attīstību, investoru piesaisti un citus būtiskus tautsaimniecību veicinošus aspektus.

Līdztekus publicitātes materiālu (preses relīzes, viedokļraksti, intervijas un publikācijas medijos un sociālajos medijos) izveidei, kampaņā tika izveidoti pieci raidieraksti (podkāsti) ar Finanšu izlūkošanas speciālistu un citu ekspertu dalību, lai skaidrotu tēmas aktualitāti. Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapā sadaļā "[Naudas li\(ī\)kumi](#)" ir publicēti kampaņas informatīvie materiāli, tostarp pieejami raidieraksti:

- Finanšu izlūkošanas dienesta loma finanšu noziegumu novēršanā.
- Kurp ved naudas līkums? Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas veidi un to izmeklēšanas aizkules.
- Ceļā uz jaunu atbilstības kultūru uzņēmējdarbībā. Uzņēmēju un Finanšu izlūkošanas dienesta redzējums.
- Kā nākotni ietekmē jaunībā nepareizi pieņemts lēmums?
- Kur slēpjas risks virtuālo valūtu un jauno finanšu tehnoloģiju pasaulē?

Papildus sociālo tīklu komunikācijai ar mērķi veicināt jauniešu izpratni par riskiem tikt iesaistītam finanšu noziegumos un, kā no tiem izvairīties, kampaņā tika īstenotas divas Finanšu izlūkošanas dienesta ekspertu lekcijas sadarbībā ar biznesa augstskolu Turība un Junior Achievement Latvia.

Kampaņas rezultāti

Kampaņas rezultāti atspoguļo sabiedrības pieaugošo interesi par finanšu noziegumu tematiku. Kampaņas publicitātes materiālu (preses relīzes, viedokļraksti, publikācijas) unikālo skatījumu skaits sasniedza

874 239

Facebook publicēto raidierakstu unikālo skatījumu skaits

sasniedza 40 735, savukārt kopējais raidierakstu

unikālo apmeklētāju skaits bija: 349 289

Kampaņas rezultātā novērojams Finanšu izlūkošanas dienesta sociālo tīklu sekotāju skaita pieaugums:

24%

1,85%

18%

Sabiedriskās domas aptauja

Lai uzlabotu situāciju un spētu izstrādāt mērķētas aktivitātes sabiedrības izpratnes uzlabošanai par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, to saistību ar konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, šādu nodarījumu sekām tautsaimniecībai un sabiedrībai kopumā, Finanšu izlūkošanas dienests 2021. gadā veica sabiedriskās domas aptauju – pētījumu. Pētījums tika veikts 2021. gada augustā – septembrī, lai iegūtu precīzākus datus par sabiedrisko domu un iedzīvotāju izpratnes līmeni noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas kontekstā. Aptaujas rezultāti atspoguļo pozitīvu kopējo iedzīvotāju informētību par finanšu noziegumiem un to ietekmi uz sabiedrības labklājību, tomēr var izdalīt vairākas sabiedrības grupas, kas nav informētas. Pētījuma rezultāti liecina, ka sabiedrībā lielākoties pastāv izpratne, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija notiek caur finanšu sektoru, taču naudas atmazgāšanu var īstenot arī caur šķietami legāliem civiltiesiskiem darījumiem. Tāpat sabiedrībā pastāv zems informētības līmenis par valstī pastāvošajiem skaidras naudas lietošanas ierobežojumiem un līdzekļu apjomu, kas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas rezultātā rada milzīgus zaudējumus valsts budžetam.

Pētījumā iegūtos rezultātus Finanšu izlūkošanas dienests izmantos turpmākajās sabiedrības informēšanas un izglītojošās kampaņās, precīzāk formulējot galvenos vēstījumus, izvēloties komunikācijas kanālus un rīkus, kā arī, gatavojot Finanšu izlūkošanas dienesta stratēģiskās komunikācijas produktus.

Mājaslapas apmeklējums un LinkedIn statistika

Viens no galvenajiem Finanšu izlūkošanas dienesta komunikācijas kanāliem ir mājaslapa <https://www.fid.gov.lv/lv>. Arī 2021. gadā tika publicēta informācija par aktualitātēm, kā arī papildināta informācija citās Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapas sadaļās. Kopējais Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapas apmeklētāju skaits 2021. gadā bija vairāk nekā 50 tūkstoši unikālo apmeklētāju. Finanšu izlūkošanas dienesta profesionālās sociālās platformas LinkedIn sekotāju skaita pieaugums 2021. gada griezumā bija 597 jauni sekotāji. LinkedIn ir būtiska Finanšu izlūkošanas dienesta komunikācijas platforma, ņemot vērā aktīvo sadarbību ar ārvalstu partneriem, kurus iespējams informēt par Finanšu izlūkošanas dienesta jaunumiem un aktivitātēm tieši ar regulāras komunikācijas īstenošanu LinkedIn. 2021. gadā Finanšu izlūkošanas dienesta LinkedIn profila ierakstus pozitīvi novērtēja 2811 reizes. Finanšu izlūkošanas dienesta LinkedIn satura unikālo skatījumu skaits 2021. gadā bija 100 599 reizes.

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA FINANŠU UN OPERACIONĀLĀ VADĪBA

Finanšu izlūkošanas dienesta funkciju finansēšana tiek nodrošināta no budžeta programmas 43.00.00. "Finanšu izlūkošanas dienesta darbība". 2021. gadā pamatfunkciju īstenošanai tika izlietots finansējums 1,7 miljonu eiro apmērā. Līdztekus iestādes pamatfunkciju realizēšanai, 2021. gadā budžeta programmā paredzētajā finansējumā tika realizētas arī ar 2018. gada 11. oktobra Ministru kabineta rīkojumu nr. 512 apstiprinātās aktivitātes *"Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika periodam līdz 2019. gada 31. decembrim īstenošana"* ar kopējo finansējuma izlietojumu 1,3 miljoni eiro un ar 2021. gada 29. septembra Ministru kabineta rīkojumu nr. 576 aktivitātes *"Pasākumu plāns noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai laika posmam no 2020. līdz 2022. gadam"* ar kopējo finansējumu izlietojumu 1,1 miljoni eiro. Papildus tika pabeigts Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonda finansētais pasākums "Finanšu izlūkošanas dienesta kapacitātes stiprināšana finanšu un ekonomisko noziegumu apkarošanas veicināšanai" ar atlikušo finansējumu izlietojumu 2021. gadā 1 815 eiro apmērā un neizmantoto atlikumu 19 123 eiro. Ar Noziedzības novēršanas padomes 30. septembra sēdes lēmumu Finanšu izlūkošanas dienesta projekts "Pētījums par mašīnmācīšanās metožu pielietojumu iespējām ekonomisko noziegumu atklāšanai" ar kopējo 2021. gadā paredzēto finansējumu 100 000 eiro tika izbeigts bez rezultāta un apstiprināts atkārtoti īstenošanai 2022. gadā.

Kopējie Finanšu izlūkošanas dienesta izdevumi 2021. gadā bija 4,06 miljoni eiro, kas ir 93,0% no apstiprinātā gada plāna un pārsniedz 2020. gada izdevumus ar 0,1%. No visiem izdevumiem 67,5% veido atlīdzība, 23,9% - izdevumi precēm un pakalpojumiem, kapitālie izdevumi - 7,5% un transferti un starptautiskā sadarbība - 1,1%.

Finanšu izlūkošanas dienesta budžeta programmas mērķis ir nodrošināt pasākumu veikšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai, Novēršanas likumā noteikto funkciju izpildei un nepieļaut Latvijas Republikas finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Budžeta programmas politikas un darbības rezultāti ir atspoguļoti tabulā.

Budžeta programmas 43.00.00 "Finanšu izlūkošanas dienesta darbība" darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji 2020. gadā

	2021. gada plāns	2021. gada izpilde	Izpildes novirze no plānotās vērtības, %
Politikas rezultatīvie rādītāji			
Finanšu izlūkošanas dienesta iesaldēto naudas līdzekļu apmēra attiecības pret tiesisko aizsardzības iestādēm nodoto materiālu skaitu pieaugums (%)	4%	-16%	-507
Darbības rezultāti			
Saņemtie ziņojumi / sliekšņa deklarācijas (skaits)	15 000	5 729 / 62 420	354,23
Apturētas summas (miljonos eiro)	70	209,63	199,5
Izdoti rīkojumi par naudas līdzekļu operāciju apturēšanu (skaits)	150	363	142%
Nosūtīti materiāli tālākai virzībai (skaits)	250	394	57,6

2021. gada Finanšu izlūkošanas dienesta darbības rezultāti liecina, ka ievērojami pārsniegta saņemto ziņojumu skaita izpilde, kas skaidrojama ar faktu, ka no 2019. gada 17. decembra ziņojumi par neparastajiem darījumiem ir aizstāti ar sliekšņa deklarācijām. Viens no rādītājiem, kas liecina par ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem kvalitātes paaugstināšanos, ir aizsardzības ziņojumu skaita samazinājums, ko sekmējis intensīvi veiktais izglītības darbs ar Novēršanas likuma subjektiem par ziņojumu iesniegšanas jautājumiem. Finanšu izlūkošanas dienests līdzekļu apturēšanu jeb iesaldēšanu veic gan pamatojoties uz no Novēršanas likuma subjektiem saņemtās informācijas (ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem), gan pēc Finanšu izlūkošanas dienesta iniciatīvas - pēc dienesta rīcībā esošās informācijas gadījumos, kad ir pamatotas aizdomas par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kā arī pēc citā veidā saņemtās informācijas no Novēršanas likuma subjektiem un starptautiskajiem sadarbības partneriem. 2021. gadā iesaldēto līdzekļu apjomu nenoliedzami būtiski ietekmēja arī pamatdarbību apturējušo kredītiestāžu līdzekļu iesaldēšanas, kas pārsniedza 98% no kopējā iesaldēto līdzekļu apjoma. Politikas rezultatīvo rādītāju izpildi ietekmēja izmaiņas apturēto (iesaldēto) līdzekļu aprēķinā - 2020.gadā tajā bija iekļautas aplēstas vērtības par finanšu instrumentiem un nekustamajiem īpašumiem. Lai novērstu ietekmi no aptuvenas vērtības noteikšanas vai vērtības noteikšanas konkrētā datumā, 2021.gadā šādas komponentes netiek iekļautas.

Ņemot vērā, ka plānotie rezultāti nav aktuāli, ka arī neatspoguļo veiktās izmaiņas normatīvajā regulējumā, sākot ar 2022.gadu:

- Rādītājs "Saņemto ziņojumu skaits" tiks aizstāts ar rādītājiem: "Saņemto ziņojumu par atturēšanos no darījuma veikšanas darījumu summu attiecība pret ar rīkojumiem par līdzekļu pagaidu iesaldēšanu iesaldēto līdzekļu apjomu (%)" un "Saņemto ziņojumu par atturēšanos no darījuma veikšanas darījumu summu attiecība pret ar rīkojumiem par līdzekļu iesaldēšanu uz noteiktu laiku iesaldēto līdzekļu apjomu (%)".
- Rādītājs "Nosūtīti materiāli tālākai virzībai (skaits)" tiks aizstāts ar rādītājiem: "Nosūtīti kompetentās iestādes atzinumi tiesību aizsardzības iestādēm, kuros norādītais predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir korupcijas jomā (skaits)", "Nosūtīti riska informācijas ziņojumi tiesību aizsardzības iestādēm, kuros norādītais predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir korupcijas jomā (skaits)", "Nosūtīti kompetentās iestādes atzinumi tiesību aizsardzības iestādēm, kuros norādītais predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir nodokļu jomā (skaits)" un "Nosūtīti riska informācijas ziņojumi tiesību aizsardzības iestādēm, kuros norādītais predikatīvais noziedzīgais nodarījums ir nodokļu jomā (skaits)".
- Rādītāji "Izdoti rīkojumi par naudas līdzekļu operāciju apturēšanu (skaits)" un "Apturētās summas (milj. euro)" tiks aizstāti ar rādītāju: "Izdoto rīkojumu par līdzekļu iesaldēšanu uz noteiktu laiku darījumu summas attiecība pret arestēto līdzekļu summu (%)".

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA ATTĪSTĪBA UN PLĀNI 2022. GADAM

Finanšu izlūkošanas dienesta prioritārie uzdevumi ir ietverti Ministru kabineta 2020. gada 29. septembra rīkojumā Nr. 576 „Par Pasākumu plānu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. līdz 2022. gadam”. Finanšu izlūkošanas dienesta stratēģiskie mērķi, uzdevumi mērķu sasniegšanai, kā arī rezultatīvie rādītāji un to sasniegšanās skaitliskās vērtības noteiktas Finanšu izlūkošanas dienesta darbības stratēģijā 2019. - 2022. gadam, kas ir vidēja termiņa Finanšu izlūkošanas dienesta vadības dokuments.

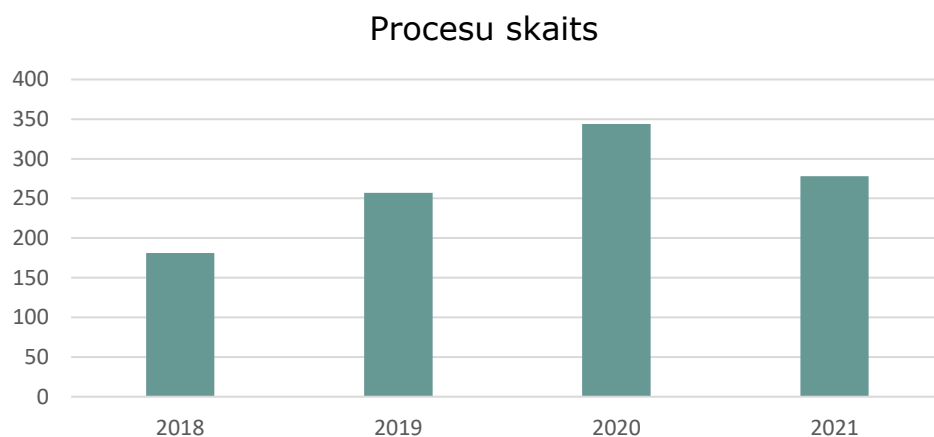
Nemot vērā dienesta izaugsmes tempus un pārmaiņas ārējā vidē, jau 2021. gada vasarā tika uzsākts darbs pie jauna stratēģiskā plānošanas cikla un veikts pamatdarbs visu iestādes darbinieku, kā arī vadītāju līmenī, lai 2022. gadā varētu izstrādāt jaunu un ambiciozu stratēģisko plānu nākamajam attīstības periodam. Tas ietvers gan pārskatītu un aktualizētu iestādes vīziju, misiju, stratēģiskās attīstības prioritātes un darbības plānus.

Finanšu izlūkošanas dienesta plānotie svarīgākie pasākumi 2022. gadā:

- Izstrādāta Nacionālā stratēģija finanšu noziegumu apkarošanai;
- Pabeigts LAS “ABLV” iesniegto aizdomīgu darījumu ziņojumu izskatīšanas process;
- Pastiprināti analizēta finanšu noziegumu un ēnu ekonomikas saikne, stiprināts darbs ar otrā riska profila lietām;
- Nostiprināta FID autonomija (neatkarība) un nodrošināta vispārēja atbilstība paaugstinātām drošības prasībām;
- Egmont Rīgas pasākums stiprina Latvijas starptautisko reputāciju un ievieš jaunu standartu FIU starptautiskās sadarbības praksē;
- Darbību uzsāk FID Inovāciju centrs (AMLIH);
- Attīstīta Baltijas valstu sadarbība finanšu noziegumu apkarošanas jautājumos.

PIELIKUMI

Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu uzsāktie kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 195. panta (kopējā statistika valstī, kas nav saistāma ar Finanšu izlūkošanas dienesta darbības rezultātiem)

Kriminālvajāšanai nodotie procesi un procesi, kuros uzsākta kriminālvajāšana

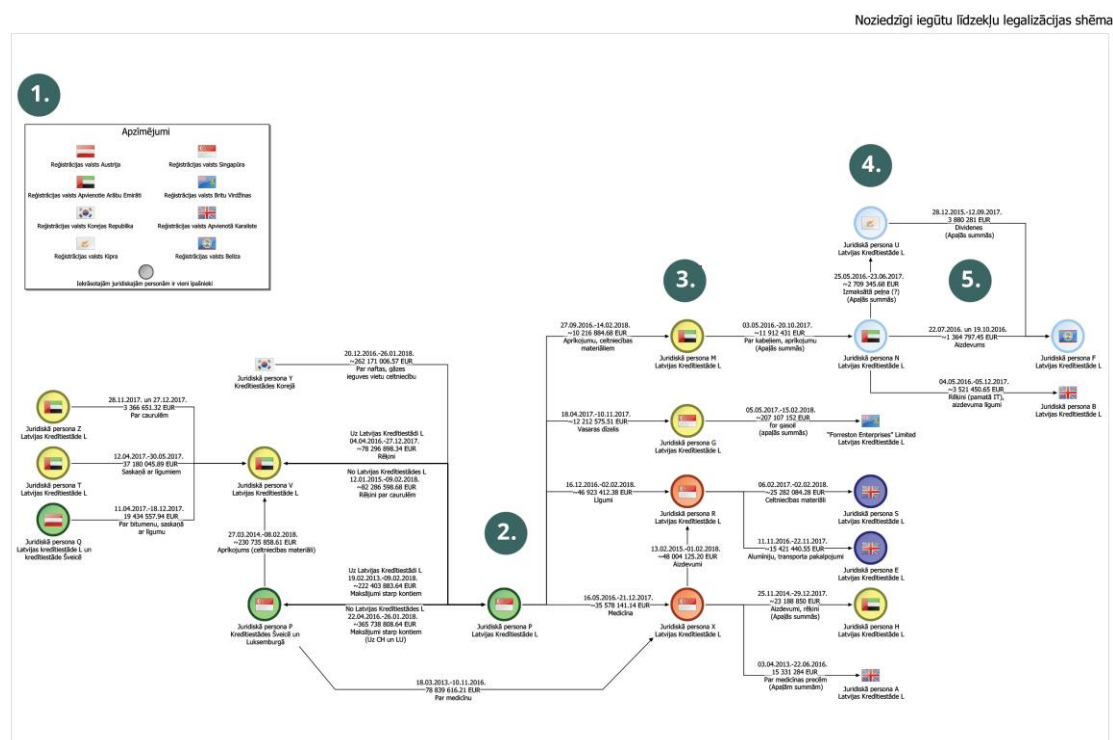
Gads	Kriminālvajāšanas uzsākšanai nodotie kriminālprocesi	Kriminālprocesi, kuros uzsākta kriminālvajāšana
2018	33	22
2019	62	65
2020	69	80
2021	127	136

Finansējums un tā izlietojums

Nr.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ^[1]	faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 176 159	4 248 126	4 060 227
1.1.	dotācijas	4 001 869	4 245 626	4 060 227
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	429	2 500	0
1.3.	transferti	173 861	0	0
1.4.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.5.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2	Izdevumi (kopā)	4 058 162	4 369 064	4 062 042
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 386 346	4 023 602	3 755 215
2.1.1.	kārtējie izdevumi	3 347 965	3 946 602	3 712 175
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	38 381	77 000	43 040
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	671 816	345 462	306 827

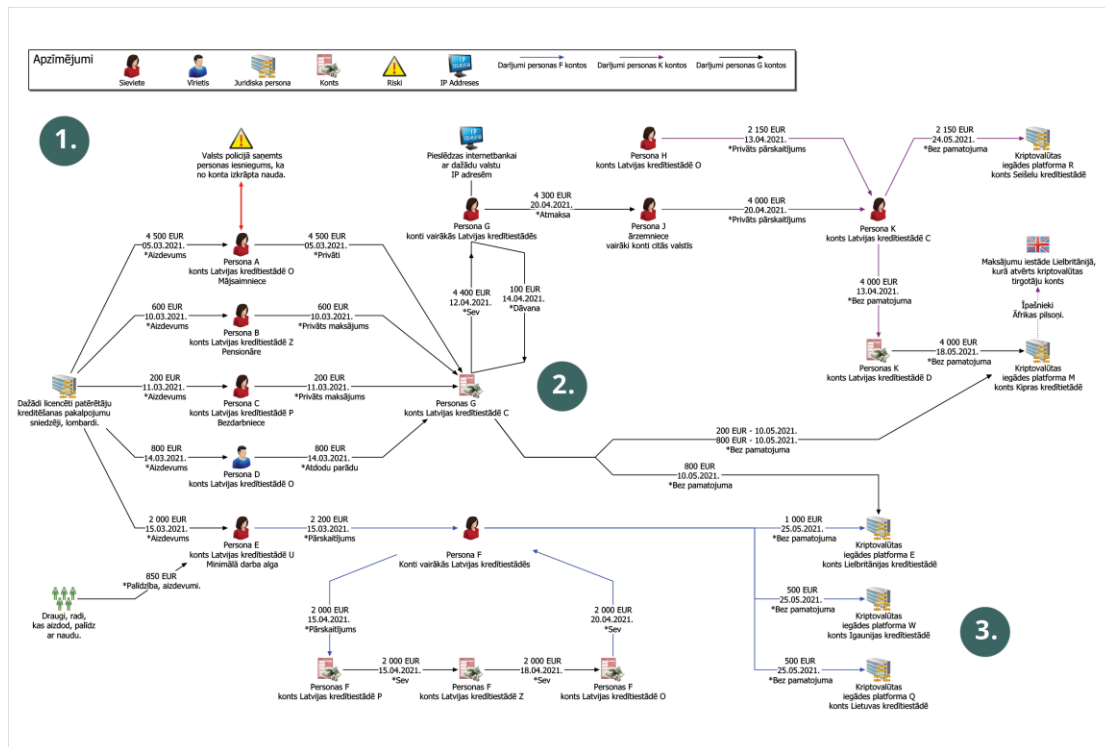
^[1] Ņemot vērā Finanšu ministrijas rīkojumus par apropriācijas izmaiņām.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmas (piemēri)

Lietas fakti un apstākļi:

1. Lielī, saimniecisko darbību veicoši Uzbekistānas uzņēmumi pastarpināti veic maksājumus Uzbekistānas politiski nozīmīgām personām vai to ģimenes locekļiem piederošām juridiskajām personām.
2. Finanšu līdzekļi tiek pārvietoti un strukturēti, imitējot šķietami civiltiesiskus darījumus, ar mērķi tos attālināt no līdzekļu ieguves avota. Maksājumi tiek veikti juridiskām personām, kas reģistrētas beznodokļu vai zemo nodokļu valstīs un/vai augsta riska jurisdikcijās.
3. Vienām personām piederošas juridiskās personas veic reālai saimnieciskai darbībai neraksturīgas funkcijas vai rada iespaidu, ka dibinātas tikai viena konkrēta darījuma izpildei (personu kontos nav citu darījumu partneru vai citi darījumu partneri ieņem nenozīmīgu lomu).
4. Izvērtējot juridisko personu kredītiestādē iesniegtos rēķinus, rodas pamatotas aizdomas, ka vismaz daļa no tiem sastādīti, lai slēptu patieso mērķi finanšu līdzekļu nodošanai citām personām.
5. Formāli dažādu fizisko personu kontrolē esošas juridiskās personas veic apļveida darījumus, apaļās summās, kam nav loģiska ekonomiskā pamatojuma.

Krāpšanas shēmas izklāsts:

1. Fiziskās personas saņem krāpnieciskus telefonu zvanus, kuru laikā tiek sniegta informācija par iespēju ātri nopelnīt, veicot ieguldījumus dažādās akcijās un tml. Cilvēki aizņem naudu no licencētiem patērētāju kredītiestāžu pakalpojumu sniedzējiem, iekļā mantas lombardos, aizņem naudu no draugiem.
2. Telefonsarunu laikā krāpnieki izvilina personu kredītiestāžu kontu piekļuves datus, liek apstiprināt dažādus noteikumus, bet patiesībā attālināti piekļūst kontiem un veic pārskaitījumus uz citu personu kontiem. Krāpnieki izkrāpto naudu pārskaita uz nākošo kontu, tad uz vēl citu personu, citas valsts kredītiestādes kontā, līdz nauda tiek uzkrāta drošā krāpnieku kontrolētā personas kontā.
3. Izkrāptā nauda tiek konvertēta uz dažādām, Latvijā neregistrētām kriptovalūtu platformām, pārskaitīta tālāk uz nākošajiem kriptovalūtu makiem aizvien tālāk un tālāk.

The background of the entire page is a repeating pattern of stylized, elongated leaves in various shades of teal and dark green. The leaves are scattered across the surface, creating a dense, organic texture.

Finanšu izlūkošanas dienests

Vaļņu iela 28, Rīga, LV-1050

Tālrunis: (+371) 67044430

E-pasts: fid@fid.gov.lv

www.fid.gov.lv

